

«Ei așa! nu vă spuneam eu? Strigoii în castel!... Ear vă întreb, există oare strigoii?»

Dar nimeni nu 'l asculta, și chiar îi zic să tacă, dacă se prea întrece cu batjocurile.

De alt-mintrelea dascălul Hermod n'a încetat de a-și întinde lecțiile asupra studiului legendelor Transilvănene. Multă vreme încă, tinăra generațiune din Werst va crede, că spiritele din cea-laltă lume, umblă prin ruinele castelului din Carpați.

— SFÎRȘIT —

Din cauza sărbătorilor Crăciunului, numărul viitor care trebuia să apară Vineri, va apărea Duminică dim. 28 Dec. și care va începe publicarea sensaționalului roman: **Păcăniile unei nunți pariziane în jurul lumii** de celebrul scriitor Jules Gros.

Călătoria De la Sidi-Bel-Abes la Ain-Sefra

(Coresp. part. a Zărilor Călătoriilor)

Ain-Sefra, 22 Noembrie 1896

De la Tufarna la Sful

La ora 6 dimineața am plecat din Tufarna. Drumul era inundat cu apă așa că trecerea era foarte grea. O ceață deasă învăluia drumul ast-fel că nu ne vedeam unii pe alții. Căpitanul comandant mergea înaintea călăre pe cal. Am lăsat calea ferată la stânga și am apucat la dreapta. În dreptul gărei apa era foarte mare, în cât am trecut unul după altul, mergând prin apă până la piept așa îmbrăcați cum ne aflam cu sacul în spinare.

Apoi pe câmp am mers cu foarte multă greutate căci pământul era muiat.

În fine la ora 9.30 am putut începe să zărim că locul era locuit de câțiva păstori arabi. Atunci o ușoară bucurie ne-a copleșit, căci știm că în tot-d'a-una unde sunt oameni găsim și apă de băut.

Pe la 11 ore am ajuns la Sful, unde căpitanul ne-a dat ordin ca în loc să montăm corturile, să pregătim ceva de mâncare și să așteptăm compania 11-a, care trebuia să ne ajungă venind din Beida.

Căruțele nesosind încă până la orele 1 d. a. atunci ni s'a dat ordin să mâncăm conservele și pesmeții, așa că am făcut o supă cu carne conservată și am mâncat pe la orele 3.

Sful e nelocuit, nici un om nu se vede pe aici, cu toate că se zăresc mai multe ruine. Sful a fost înaintea un sat și un loc important pentru caravane. Aci se mai află încă două fântâni cu apă bună de băut. Sful a

fost părăsit de locuitorii lui în timpul insurecției la 1830. Plimbându-mă prin aceste ruine am zărit magazinele unde se ținea grâul, orzul, etc.

Pe când noi steteam aci, am văzut în depărtare un călăreț venind în goana mare, care, după ce a ajuns până la noi, am văzut că e un sublocotenent din compania 11-a. Acesta a anunțat pe căpitanul nostru că în curând va sosi și compania lui, care se afla în apropiere.

Atunci căpitanul ne-a dat ordin să fim gata de plecare.

Pe la orele 4 și jum., am plecat spre gara Modzbah, după ce ne-am umplut bidoanele cu apă din Sful pentru ca să avem cu ce să ne preparăm mâncarea de seară. La ora 6 am ajuns la gara Modzbah unde am bătut corturile în mijlocul unui câmp plin cu apă.

După ce am stat aci au ajuns și căruțele după noi cu hrana și cu bagagiile ofițerilor.

După ce am avut o mulțime de lucru și după ce am mâncat, am putut adormi în fine.

Căți-va s'ermani soldați, cari pe drum nu mai putuseră răbda de sete, și-au bătut apa din bidoanele lor, pe care o luaserăm de la Sful, s'au văzut nevoiți seara să nu mănânce supă ci să se mulțumească numai cu câți va pesmeți.

În corespondența mea viitoare vă voi spune peripecțiile acestei lungi călătorii până ce am ajuns la Ain-Sefra.

S. Schiffer din București
Soldat. reg. I, comp. 9
Legiunea streină

VARIETĂȚI

Canalul de la Mare Baltică la Marea Neagră. — S'a vorbit deja, de un canal care să unească aceste două mări. După amănunțele date de «Engineering», lucrările vor începe în primă-vara viitoare.

Iată punctele principale ale planului adoptat: lărgimea canalului va fi de 66 metri la suprafața apei, de 35 m. 50 în fund și adâncimea de 8 m. 60. Plecând de la Riga, el va urma cursul Duneii până la Dunaburg, de unde, o mare săpătură îl va uni cu Lepel la Berezina.

La rîndul său, acest rîu va fi întruibuit până la Dnipru, și va da în Marea Neagră la Kerson. Ast-fel, pe un parcurs de 1.600 km. canalul nu va avea de cât 200 km. făcuți artificial.

Sapte spre-zece porturi vor fi răspândite în tot lungul canalului, de la Riga până la Kerson, în cari vor putea ancora bastimente destul de mari. Adâncimea sa de 8 m. 50 va permite circulația pacheboturilor și chiurasatelor.

Vasele cele mari, vor merge pe el cu o iuteală de 6 noduri pe oră, ceea ce dă o durată de 144 ore de drum de la o mare la alta.

Costul acestei mărețe lucrări este socotit 500 milioane de franci și durata lucrărilor cinci ani.

Deci, canalul acesta va putea fi deschis pe la finele anului 1902, tocmai la data terminării Transiberianului.

Un lac curios în Alaska. — Un jurnal din Québec, vorbește de un lac foarte curios, care se află situat în regiunea traversată de riul Yukon.

Acest lac, căruia un misionar care l'a descoperit i-a dat numele Salawik, prezintă acest fenomen ciudat de a nu îngheța nici odată în timpul iernei, ceea ce nu se vede la nici un alt lac din această regiune. Ceva mai mult, cu toate că nu i se cunoaște nici un fel de legătură cu marea, nivelul său crește de odată cu fluxul.

Cauza pentru care acest lac nu îngheață, nu este aceea că ar fi a vînd apa prea sărată, — din contră, este apă dulce, — ci pentru că temperatura sa se ridică ast-fel că te poți scălda în el.

Apele acestui lac, cari au o întindere de 60 de mile, — devine în timpul erner refugiu tuturor peștilor din riurile cari se varsă în el, și afluența lor devine așa de mare, în cât s'ar putea prinde cu mâna sau omori cu bastonul.

Printii păstori. — Într'unul din ultimele numere ale zărilor militar rus «Russki Invalid» citim că au murit într-o săptămână 13 ofițeri din miliția caucaziană. Între acești 13 ofițeri erau 9 printii.

De alt-fel nu trece nici o zi fără să sosească la Peterburg știrea că a murit cutare print caucazian sau că s'a măritat cutare principesă.

Nu e nici un sat caucazian care să nu aibă 5—20 de printii.

Adevărul e că orî-ce păstor caucazian, care are o turmă mai mare de oi, e recunoscut de locuitorii ca print și ei au dreptul să pretindă a li se zice «luminăția ta» în tot imperiul rusesc.

Când se duc în străinătate, își pun pe cărțile de vizită titlul de «print».

Tot așa e și la triburile tartare din Rusia.

Din cauza aceasta, multe familii mari ruse, cu adevărat printiare, ca Narișkin, Wsjewoișeski și altele, au lepădat titlul de print pentru ca să nu fie puse alături cu familiile păstorilor caucaziani și tartari.

Numărul 14 din «Zărilor Călătoriilor» va apărea Duminică 28 Decembrie curent.

Abonamente cu premii

De la 15 Decembrie și de la 1 Ianuarie

Cipe se va abona, cu începere de la 15 Decembrie 1897, și de la 1 Ianuarie 1898, la ziarul «Universul» politic, care apare în fie-care zi dimineața, va primi următoarele premii:

Pentru 3 luni lei 4.80 în toată țara
In provincie 20 bani mai mult pentru portul premiilor

PREMII GRATUITE

Calendarul de citit ilustrat al «Universului» pe anul 1898, care cuprinde 100 pagini text și 13 portrete ale oamenilor însemnați din România, încetați din viață în anul curent, un roman ilustrat de 1 volum, calendarul portativ pe anul 1898 și ziarul «Universul» literar, colorat, pe timp de 3 luni.

Pentru 6 luni lei 9.30 în toată țara
In provincie 30 bani mai mult pentru portul premiilor

PREMII GRATUITE

Calendarul de citit al «Universului» pe anul 1898.—Calendarul portativ.—Calendarul american (cu foi zilnice).—Un roman de 2 volume, ilustrat, și ziarul «Universul» literar colorat, timp de 6 luni.

Pentru un an lei 19.50 în toată țara
In provincie 1 leu mai mult pentru portul premiilor

PREMII GRATUITE

Toate calendarele de mai sus.—Un roman ilustrat de 4 volume.—«Universul» literar colorat timp de 1 an, o frumoasă fructieră cu piciorul de metal nichelat și un port-ceasornic de metal.

La Viena și la Veneția gratis

Toți abonații vor mai concura prin tragere la sorți la două bilete de dus și întors la Viena sau la Veneția.

Toate boalele de ficat, stomac și inimă

se vindecă întrebându-se **HAPURILE VEGETALE INDIANE**, precum și **AMAR INDIAN** ale d-rului W. Simon, aprobate de consiliul sanitar superior al României. Aceste medicamente sunt cel mai bun curător al sângelui stricat, în urma boalelor ficatului și ale efectelor de microbi și miasme palustre (băltoase).

— Prețul unei cutii, hapuri indiane lei 2.80 —
» unui flacon, amar indian » 3.—

— **IMPORTANT!** Cutiile și flacoanele care nu vor avea instrucție în limba românească, precum și pecetia ziarului «Universul», se vor considera ca falsificate.

De vânzare la toate farmaciile din țară.
Depozitele: la drogheria Stoenescu, strada Academiei No. 2; la drogheria Ilie Zamfirescu, strada Academiei No. 4; la drogheria Fabini, calea Văcărești; la Drogheria Păcățeanu (sub hotel de France), precum și la farmacia «Ochiul lui Dumnezeu», W. Thuringer, calea Victoriei No. 154.

Depitator Numai în 4 minute cu acest prajnevător se poate ridica fără nici o durere toți acei peri care ne cred netrebușioși, pe ori ce parte a corpului. 4.50.

De vânzare la adm. ziarului «Universul» str. Brezoianu No. 11 București.

Orî-ce tuse

vindecată

Cine vrea să se vindece sigur și în scurt timp de orî-ce tuse, să cumpere numai hapurile de catramină ale celebrului chimist dr. Bertelli din Milan, aprobate de consiliile sanitare superioare din Italia și România.

O cutie costă numai lei 2.95; patru cutii lei 10.95.

De vânzare în provincie la toate farmaciile și în București la drogheria centrală Mihail Stoenescu, str. Academiei No. 2; la drogheria Ilie Zamfirescu, str. Academiei No. 4 și la drogheria «Căinele Negru», Ion Țetzu, strada Lipscanilor, București.

Toate cutiile care nu vor avea în interiorul lor o instrucție în limba română cu stampila administrației ziarului «Universul» str. Brezoianu No. 11, București, se vor considera ca falsificate.

Jucă îi pentru Copii

La administrația ziarului «Universul» strada Brezoianu No. 11, se află un **MARE ASORTIMENT** de jucării pentru copii.

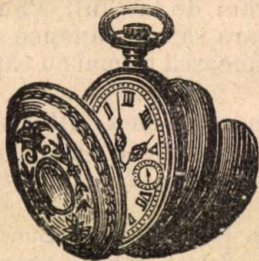
De oare-ce depozitele «Universului» se desfac de toate mărfurile, se vînd cu 20 la sută mai ieftin ca ori-unde.

Măine Mercuri, 24 Decembrie 1897, va apare No. 10 din ziarul săptămînal Teatrul, Muzică și Moda, care se vinde 10 bani în toată țara.

A apărut No. 10 din ziarul «Universul Amuzant», care se vinde cu 5 bani în toată țara.

CEL MAI MARE DEPOZIT DE

Ceasornice

se află la administrația ziarului UNIVERSUL, Strada Brezoianu No. 11, București.

Ceasornice de nikel de la lei 4.90 până la lei 8.50.

Ceasornice de metal soarelui, cari n'au nici o deosebire de un ceasornic de aur adevărat, cu lei 9.90, lei 10.90 și 13.50.

Domnii doritori vor găsi la depozitul ziarului nostru cel mai bogat asortiment de ceasornice de tot felul, de metal alb sau aurit și oxidat, de argint și de aur, pentru dame și bărbați, cari se vînd cu 30 la sută mai ieftin de cît ori unde.

Bogat asortiment de ceasornice de masă cu deșteptător, de metal sau de lemn artistic sculptat.—Lei 4.50, Lei 8.50, etc. etc.

Pendule de bronz mică de masă, foarte elegante, numai cu lei 5.50 bucata.

Pendule mari de bronz, pentru masă, de o rară frumusețe, acoperite cu un glob de sticlă albă.—Prețuri de ocaziune.

Pendule de perete, de lemn frumos sculptat, cu musică, care cîntă un frumos cântec la fie-care ceas.—Lei 22 și lei 24 bucata.

Ceasornic de aur *patent Traian*, sistem Roskopf perfecționat, premiat cu cea mai înaltă distincțiune la cea din urmă expoziție specială de ceasornice din Geneva (Elveția). — Bucata lei 170 pe comptant. — Nici cu 300 de lei nu se găsește un asemenea ceasornic, fiind de aurul cel mai fin și solid și de un mers cel mai regulat, garantat. — Același ceasornic de metal nichelat Lei 17.50 și de metal oxidat lei 19.50

LANTURI de tot felul

fantazie, de metal aurit sau oxidat și de aur, pentru dame și bărbați, cu prețuri ne mai pomenit de ieftine.

Reparații de ceasornice

se efectuează în modul cel mai perfect și durabil, la atelierul înființat de administrația ziarului UNIVERSUL, care a adus expres din Elveția doi lucrători din cei mai experți.—Reparațiile se garantează pe timp de un an.

Intre orele 12—1^{1/2}, atelierul de reparațiuni este închis

ZIARUL CĂLĂTORIILOR

ȘI AL ÎNȚEPLĂRIILOR DE PE MARE ȘI USCAT

COSTUL ABONAMENTULUI:

Lei 4.50 pe an în toată țara

„ 2.50 „ 1/2 „ „ „

Abonații pe un an primesc și un roman de 1 volum.

Redacția și Administrația:

No. 11,—Strada Brezoianu,—No. 11

ZIARUL CĂLĂTORIILOR

apare de 2 ori pe săptămână

MARȚEA ȘI VINEREA

MINERII DIN CALIFORNIA. — Vezi explicația)

Minerii din California

Frigurile aurului stăpănesc lumea de la un capăt la altul. După America de Nord și Australia, vine Africa de Sud; după minele din California, acele din Transvaal. Măine, ca și ieri, vom vedea mulți chemați dar puțin aleși; norocul e orb și «cade pe prost» vorba românului. La mine, ca și la joc, norocul domnește ca un stăpân caprițios și cu toane. Noi l'am văzut la lucru, și încăpățănarea adoratorilor săi, a fost pentru noi, subiectul mirării. Imprejurările în care s'au descoperit minele de quart aurifer, acel izvor de bogății imense, merită a fi relatate și de aci, vom putea judeca, în mic, rolul ce l'a avut norocul.

În epoca de care vă vorbesc, minerii aventuroși, se virau din ce în ce mai afund în pământ. Exploatarea așa numitelor *placers*, uscate sau umede, era regulată. Dar un lucru, plătit chiar cu sume mari, care însă nu aducea după sine nici o întâmplare, nu i atrăgea pe minerii.

Ei voiau emoțiile jocului, șansele bogăției repezi; ei preferau mizeriile și privațiunile cu alternative de descoperiri de bogății. Firea lor vagabondă îi împingea să meargă mereu, fără încetare; întâmplări fericite, descoperiri de mine noi, le susțineau curajul și le întrețineau speranțele. Ei își istorisea unul altuia povești fabuloase, legende aurite, transmise de Indieni. Mai departe, între vîrfurile pierdute în nori ale Sierrei Madra existau, se zice, stânci de aur masiv. De acolo, din acele vîrfuri inaccesibile, așezate de zăpezi eterne, ploile, furtunile, cutremurele de pământ, au rupt, au sfărâmat, au adus pe câmp, prin torente, bucățele, fărîmături din prețiosul metal. Acest aur, pe care ei îl culegeau în pepite și în pulbere, nu eșea spontan din pământ. Mergând în sus, pe cursul riurilor va trebui să ajungă la izvor, și, cu toate pedicile din cale, vor merge mai în sus, mai departe, conduși de stăruință și norocul lor. Și norocul i-a slujit.

Unul dintre aceștia căuta aur în comitatul Mariposa. Ziua fusese bună, când la cotitura unui torent, se întâlni cu unul din acei bandiți, care umblau în jurul minelor (vezi ilustrația).

— Aurul tău să-ți vie, strigă banditul, dar minerul trase cu carabina și îl omorî. Glonțul ricoșînd, se lovi de o stîncă și lăsă pe piatră o urmă strălucitoare care-l atrase atenția. Lăsîndu-și inamicul mort, îl examină urma mai de aproape și văzu cu mirare că e aur, și stîncă, de care se isbise glonțul era de quart. Sgomotul descoperirii sale se răspîndi printre minerii, dar totul nu fuse de

cît chestie de noroc.

În comitatul Tuolomné minerii nu puteau să-și procure carne de cît prin vînat. Zilnic, trebuie să faci escurși pe câmpuri pentru aceasta.

Încăpățînându-se să omoare un urs cenușiu, unul din vînători reuși să-l doboare, dar tocmai la izvorul unui torent. Ursul, în cădere, rămase spînzurat de o stîncă ascuțită. Omul putu să ajungă până la el și începu să-l jupoie. Scăpînd cuțitul în stîncă constată prezența aurului într-o vînă de quart.

În fine, în Nevada, doi minerii se hotărîră să părăsească mina pentru a merge la San Francisco. În ajunul plecării, plimbîndu-se pe o colină, se jucau rostogolind petre în torent. Una din pietre, în goana ei către apă, se lovi de o stîncă negricioasă și rupînd o bucată, arătă ochilor exersați ai minerilor, un filon de aur formînd o vînă. Amănîndu-și își amînă plecarea, ei scormoniră stîncă, făcîndu-o să sară în aer cu ajutorul prafului de pușcă. Desvelită astfel, vîna se arătă destul de bogată și ei tăiară bucăți de aur pur. Minele de quart fură descoperite și o eră nouă se deschise în California.

Dacă o astfel de descoperire a putut să încurajeze pe căutătorii de aur, ea a dat naștere și la fraude. Puțin timp dupe aceea, nu mai era vorba decît de filoane de aur și de chipul cum s'ar putea face avere. Un mijloc de șarlatanie era și următorul: se semăna pe suprafața pământului praf de aur, și cumpărătorul, vîzînd că la primele spălături, rezultă mult aur, cumpăra cu un preț fabulos un teren care era făcut aurifer într-un mod artificial. În minele de quart, minerii își încărcă puștile cu pepite de aur și trăgeau în pereții stîncilor în care aurul se încrusta. Cumpărătorul vedea urmele acestea, și plătea scump o stîncă ordinară.

Dar cea mai mare șarlatanie fu cea din 1877.

Iată ce s'a întâmplat: Într-o zi, se răspîndi sgomotul că niște minerii au descoperit în teritoriul din Arizona depozite colosale de petre prețioase. Nu se uitase, că în timpul lui Pizare și Almagro, Aztequesii au găsit multe petre scumpe în acele regiuni, și că Montezuma poseda o mare cîntitate. Minerii povesteau că nu fără pericole, ei se aventuraseră în aceste districte, ocupate de Indienii Apașii, și au găsit depozite foarte mari, dar din lipsa de instrumente și de hrană, nu au putut căuta cu d'ămănîntul.

Ca probă la cele spuse, ei arătau saci de piele de cămilă plini cu briliante, rubinuri brute, printre care, alături de petre fără valoare, se găsesc unele foarte frumoase. Mai mulți bancherii și capitaliștii din San-Fran-

cisco, întăritați de enormele beneficiuri pe care le dedeau minele de quart intrară în relațiune cu minerii. Ei primiră cu dragă inimă, dar nu voiră să vînză, până ce un examen serios nu ar stabili prețul. Ei poftiră pe viitorii lor cumpărători a merge cu ei în Arizona și să purcedă la o verificare minuțioasă a depositelor.

Această propunere era foarte bună și prea cinstită pentru a da vre-o urmă de bănuială și fu primită cu mulțumire. Fără a perde vremea, se angajară inginerii și cunoscătorii de petre și în cel mai mare secret, porniră la Arizona. Pentru ca să nu dea de bănuț nimic membrilor expediției urmară drumuri diferite și se întâlniră într'un punct hotărât. Ajunși la locul depositelor, începură cercetările, care fuseră foarte fericite.

Peste tot, pe o întindere de o leghă, în nisip, în petrișuri până și în albia riurilor, se culeseră petre prețioase la fel cu cele aduse de minerii.

Analizate cu băgare de seamă de către specialiști, ele fură recunoscute de petre prețioase.

Vre o 12 capitaliști, în contul cărora se făcuse expediția, oferiră minerilor 5 milioane și o parte din beneficii. După multe târguiri afacerea se tranșă, și în curînd prețul ațiunilor se ridică foarte mult. Lucrul sta acolo, când raportul unui expert din Filadelfia le răci entuziasmul.

Dupe examenul localităților și dupe analiza solului conchiseră că depozitele nu existau și că se găseau în fața unui *salted deposits* «câmpuri sărate» sau semănate artificial cu petre fine. O anchetă minuțioasă descoperi, că preținșii minerii, care nu erau decît niște șarlatani, cumpăraseră din Londra și din New York pentru suma de 250.000 franci diamante și rubinuri brute, mai mult sau mai puțin rele, amestecate cu câte va petre frumoase și pe care le semănară pe pământul vechilor Azteques. Nu mai începe vorbă că odată în posesia milioaneilor, ei au șters-o din California și nu s'au mai văzut de atunci.

Charles de Varigny.

EPISOADE DIN CĂLĂTORIA MEA

LA

POLUL NORD

II

Curios e mai ales că am avut același vis când făcusem tot pe o banciză, drumul de pe țărmul resăritean al Groenlandei și credeam tot așa că ne depărtăm din ce în ce de ținta noastră. Atunci am visat că ajunse-

sem acasă după ce străbătusem Groenlanda pe gheață. Mi era însă rușine că nu puteam să dau nici o lămurire despre ce văzusem în această călătorie. Uitasem tot. Oare asemănarea acestor 2 visuri nu e un semn bun? Întăia oară, ori cât derole erau semnele, ne-am ajuns scopul; voi reuși oare și de astă dată?

Dacă aș fi superstițios, aș fi mai sigur de succes. Dar cu toate că nu sunt de loc superstițios, totuși am convingerea că trebuie să ne reușească întreprinderea. Această credință nu e însă numai urmarea vântului de la sud care bate de două zile; e mai mult o voce internă care îmi spune că vom reuși. Acum rid eu singur de mine cum am putut fi așa de slab în cât să mă îndoiesc de acest lucru.

Vineri 19 Ianuarie.—Un vânt superb de o iuteală de 4—9 metri pe secundă: mergem cu iuteală strășnică spre nord. Spre amiază să luminează, acum atât de mult în cât dac' am fi numai cu puțin mai spre sud, am putea aștepta peste câte va minute soarele ridicându-se în toată strălucirea pe orizont; aci însă mai avem să așteptăm vr'o lună.

Sâmbătă 20 Ianuarie.—Am dat ordine să se scoată 370 de k. grame de conserve și 90 de k. grame de pâine pe punte; n'ar fi cuminte ca pentru cazuri neprevăzute ca, de pildă, un foc s'au alt ceva, să nu avem ceva proviziuni pe punte.

Duminică 21 Ianuarie.—Am făcut o excursiune lungă spre nord-vest. Și în direcția aceasta am găsit gheața destul de slabă. Sverdrup și eu ne-am urcat pe o colină formată prin presiunea ghețurilor. Era chiar în mijlocul unei presiuni foarte puternice, cu toate acestea nu era mai înaltă de 5 metri, cu toate că era una din cele mai înalte pe care le-am văzut.

După observațiile de aseară, ne găsim la 79°35' latitudine nordică, întocmai cum făcusem și eu socrateală. Căci acum ne am obișnuit atât de mult a ne socoti mersul după vânt, în cât putem să ne dăm socoteala destul de exact de drumul pe care l'am făcut.

Am mers iar o bucată bună spre nord, de am putea numai să mergem tot așa. În onoarea zilei nașterii regelui am închinat câte un pahar, ospătându-ne cu smochine, stafide și migdale.

Marți, 23 Ianuarie.—Astăzi dimineață când m'am urcat pe punte, am zărit pe *Kaiphas* departe înaintea vaporului lătrând fără încetare spre răsărit. De oare-ce nu mă îndoiam că trebuie să fie ceva acolo, am plecat în acea direcție luând un revolver cu mine; Sverdrup, cu un alt revolver, mă urmă. Când ajunserăm la câine, acesta o luă înaintea noastră în aceeași direcție; de sigur tre-

buia să fie prina apropiere vr'o fiară, și firește că nu putea să fie de cât urs.

Luna plină, roșie, strălucea slab la nord, aruncând o pânză de lumină asupra dantelelor ghețurilor. Privi în toate părțile peste colinele de gheață ce aruncă umbre lungi și de forme bizare, dar nu putui să descoper nimic în această harababură. Înăntarăm deci, *Kaiphas* înainte, mîrînd, lătrând și ascuțindu-și urechile din când în când, iar eu în urma lui, așteptându-mă în tot momentul să văd ivindu-se un urs.

Mergeam așa spre răsărit, dealungul crăpăturii. Deodată câinele în cepu să se arate mai precaut și să meargă mai drept înainte,—apoi se opri mîrînd încet; era deci evident că ne apropiăm de fiară. Mă urcai pe o colină și privii împrejur; zări printre blocurile de gheață o umbră ce părea a se apropia de noi.

— E un câine negru, zisei eu.

— Nu, e un urs, răspuse Sverdrup, care era mai la o parte și putea să vadă mai bine.

Acu observai și eu că era un animal mare, și că ceea ce luasem eu drept un câine nu era de cât capul acestui animal. După mișcări, părea oare-cum a semăna a urs, dar prea era negru. Scosei revolverul și mă repezii hotărît a trîni toate gloanțele în capul fiarei; dar când ajunsei la câți-va pași de ea și tocmai voiam să trag, ridică capul și văzu atunci că era o morsa (cal de mare). În același moment se cufundă în apă.

Rămăserăm cu buzele umflate. A impușca cu revolverul asupra unui astfel de animal, ar fi tot atât ca a stropi o găscă cu apă. Imediat capul mare negru se zări iar ridicându-se din apă. Animalul se uită lung la noi, dispăru încă o dată, se ivi mai aproape, se cufundă pe rînd de câte va ori, suflând din nări, apropiindu-se din ce în ce. De am fi avut acum o lance...

Alergarăm cât puturăm la vapor să aducem lănci și puști; lănciile cu funiile lor erau însă împachetate cine știe pe unde; în tot cazul nu așa ușor de găsit. Dar cine s'ar fi și gândit să avem nevoie de ele aci?

Pe lângă aceasta lancea trebuia ascuțită, ceea ce cerea iarăși timp. În sfârșit, după ce pregătirăm toate, ne întoarserăm; însă morsa nu mai era nicăieri. Știe Dumnezeu unde s'o fi adăpostit, căci erau o mulțime de spărturi în gheață prin prejur.

În zadar era acum supărarea mea și a lui Sverdrup că nu recunoscusem de la început ce fel de animal era; căci dacă am fi bănuit că era o morsa acum ar fi fost a noastră. Dar cine s'ar fi putut aștepta ca să dăm peste o morsa în mijlocul unei mări pustii de o adâncime de 1800 metri, pe o banchiză și pe d'asupra

și în mijlocul iernii? Nimeni dintre noi nu auzise până atunci de așa ceva; e o adevărată minune. Crezînd că poate eram în apropiere de uscat, am încercat adîncimea apei, dar până la 346 metri, n'am dat încă de fund.

După observațiile de ieri ne găsim la 79°41' latitudine nordică și 135°29' longitudine de est. E o cale bună făcută spre nord.

Norii sunt mînați astă-seară de un vînt puternic de sud. Noi însă simțim un vînt foarte slab.

Când am făcut drumul spre vest după morsa, n'am dat de capătul banchizei. Mogstad și Peder însă cari au făcut spre est un drum de 5 k. metri au ajuns la margine.

Miercuri 24 Ianuarie.—La masa de seară Peder ne povesteste câte-va din istoriile sale curioase din Novoe-Zemlea, despre tovarășul său Andreas Bek.

«Să vedeți, era colo pe la insula olandeză; eram cu Andreas Bek, când am dat într'un cimitir.

Ne-am gândit să vedem ce era înăuntru. Și am spart câte-va coșciuguri. Unii aveau încă carne pe obrazuri și nasuri; alții aveau încă tichile pe cap. Andreas, să vedeți, era un om al dracului; lua căpăținele și le da d'ă dura; apoi înfipse câte-va prin par și trase la țintă asupra lor. Pe urmă voi să vădă dacă mai era măduvă prin oase și sparse unul — adevărat, mai era măduvă înăuntru; luă un băț și o scoase afară!»

— Da cum putea să facă astfel de lucruri?

— Păi, să vedeți el era Olandez. Dar a și avut atunci un vis rău: se făcea că toți morții se ridicaseră asupra lui și el fugea, fugea și țipa simțind că îl ajungă. Unul alerga în cap cu osul rupt în mână strigînd să îl facă la loc. Atunci s'a deșteptat. Dormeam, să vedeți, în aceeași cabină, și eu stam și mă uitam la Andreas și rideam cum țipa în somn. N'am vrut să'l deștept; îmi ziceam, lasă, să mai facă altă-dată glume d'astea.

— Urît lucru din partea duminale, Peder, să fii părtaş la profanări de morminte.

— O, eu nu le-am făcut nimic, să vedeți. Numai odată am spart un coșciug, că ne trebuia lemne ca să ne fierbem cafeaua. Și era un lemn de ardea cu flăcări mai vii de cât cel mai bun brad.

Acu luă cuvîntul Iacobsen:

«Nu e lucru așa de rar să se tragă la țintă asupra craniilor; au unii plăcere să nimicească ochi, său nările, etc.

Întreba pe Peder despre coșciugul lui Tobiesen (Sivert Christian Tobiesen, născut la Tromsø 1821, mort la Novoe Zembla 1873, era unul din cei mai îndrăzneți navigatori norve-

gian; a avut un sfârșit trist, când a iernat odată pe țărmul apusan al Novoei Zemlei); îl întreba dacă a fost desgropat și el pentru ca să se constată dacă în adevăr oamenii s'ei îl ucisese pe el și pe fiul său.

— Nu el n'a fost desgropat.

— Am trecut, zise iar Iacobsen, anul trecut pe acolo. Nu m'am coborît pe uscat, dar așa mi se pare c'am auzit c'a fost desgropat.

— Nu, astea sunt vorbe; n'a fost desgropat.

— Dar, zic eu, mi se pare mie, c'am auzit așa ceva chiar aci pe bord, și dacă nu mă înșel, tot d'ea, Peder, ai spus o.

— Nu, n'am spus eu așa ceva. Am spus numai că odată unul a străpuns coșciugul cu o lance care și acum trebuie să fie tot acolo.

— Și de ce a făcut aceasta?

— Voia numai să vadă dacă era ceva înăuntru. Dar n'a deschis coșciugul. Să-l lăsăm să se odihnească în pace.

Vineri 26 Ianuarie. — Azi dimineață am mers cu Peder ca la vr'o 12 kilometri d'alungul crăpăturii; în total trebuie să fie de 13 kilometri.

Când ne am întors, ghețurile încep să se miște. Ghiata pârșia sub picioarele noastre, și de odată se ridică ca două ziduri, printre care meraserăm înainte. Și era un șgomot când ca un urlet și un chelălăit de câini, când ca isbucnirea tumultuoasă a unei cataracte puternice. Ne grăbirăm să ne întoarcem pe *Fram*.

În drum găsim urme de un urs mic. Din nenorocire urmele mergeau spre sud-vest, așa că, cum aveam acum vântul spre sud, era puțină speranță ca el să miroasă vaporul și să vină după ceva hrană spre noi.

Sâmbătă, 27 Ianuarie. — Zilele devin tot mai luminoase; pe la amiază putem chiar să citim.

Pe la amiază i s'a părut lui Sverdrup că vede uscat în depărtare; putea să fie însă, tot după părerea lui, numai niște nori; eu n'am văzut nimic alt-ceva de cât ghiata grămadă.

Poate că nici el nu văzuse alt-ceva sau poate că venisem eu prea târziu. (În ziua următoare s'a văzut că nu fusese alt-ceva de cât o înșelăciune optică).

Astă seară presiunea ghețurilor a fost foarte puternică și a durat două ore începând de la 7 $\frac{1}{2}$. Suna ca și o cataractă enormă ce s'ar fi năpusit spre noi. Sfârșimăturile de ghiata se ridicau ca niște ziduri înalte d'alungul întregii crăpături, de la est la vest.

Vaporul e ridicat în sus ca și când ar fi valuri sub ghiata. Noaptea este întunecoasă așa în cât nu putem vedea nimic. Abia într'un târziu șgomotele devin mai rari și mai neegale. Mi-e atât de frig în cât mă cobor jos în cabină.

Abia m'am așezat să scriu, vaporul începe iar să se ridice și să tremure, și șgomotele răsună iar din toate părțile. Trei oameni se duc să vadă dacă cursa de urși nu e în primejdie; de oare ce însă găsesc că mai era un spațiu de 50 de pași în tre-lanțul de ghețuri noi format și sîrma cursei, o lasă la locul ei. Lanțul de ghiata format în urma presiunii, e urit după cum spun dinșii, dar în întuneric nu se putea vedea mult.

Șgomotul crește atât de tare, în cât trebui să mă urc să văd. Din toate părțile, presiunile sunt foarte aproape de noi. Vaporul se sgudue și eu am senzația ca și când am fi ridicați încetul cu încetul, pe când din depărtare se apropiată mereu ca niște șerpi uriași, ghețurile.

Totuși ne simțim în cea mai deplină siguranță; tot șgomotul acesta uriaș, îl ascultăm cu dispreț; nu ne vor sfârșima pe noi ghețurile acestea, nu ne inspiră nici măcar frică.

De odată m'aduc aminte că termometrul meu cel mai frumos era de partea cea-laltă a unei crăpături ce tocmai se formase înaintea vaporului și deci se afla în primejdie. Sărit pe ghiata, căutam un loc unde să pot sări peste crăpătură, și căutam prin întuneric locul unde așezasem termometrul; găsesc funia de care era legat, îl scot și mă întorc foarte mulțumit pe bord, și în cabina mea. Aci fumez de bucurie o pipă—acest vițiu mă stăpânește, durere, din ce în ce mai mult—și ascult cu plăcere șgomotul presiunilor; de multe ori e ca și câte un cutremur de pământ care ne sgudue pe când eu stam liniștit, scriindu-mi memoriile.

Pe lângă sentimentul siguranței și confortului nu pot să nu mă gândesc cu adâncă părere de rău, la acei exploratori cari odinioară trebuiau să stea mereu gata pe punte ca să poată părăsi vaporul la caz de primejdie, când se ivea astfel de presiuni. Bieții oameni de pe *Tegethoff*!! Mult au avut să sufere, și încă ei aveau un vas bun în comparație cu multe d'ale celorl'alți.

Acum e aproape de miezul nopții și șgomotul pare a se micșora.

E curios că avem aceste presiuni atât de puternice, cu toate că luna e în pătrarul din urmă. Aceasta nu se potrivește cu experiențele noastre de până acum, precum nici cu faptul că presiunea a început alaltăieri pe la amiază și a ținut până la 2 ore: s'a repetat la 2 ore dimineața, iar acum am avut o de la 7 $\frac{1}{2}$ până la 10 $\frac{1}{2}$ seara. Să fie oare totuși ceva uscat prin apropiere? Temperatura de astăzi — 41,4 C, dar n'avem vînt de loc; vremea este minunată de plimbare; nu simțim frigul de loc când nu e vînt.

Nu s'a sfârșit încă cu presiunile.

Pe când mă găseam pe punte, ceva înainte de 12, a început iar șgomotul, întîi dintr'o parte, apoi dintr'alta; vaporul tresări, apoi urmă o presiune slabă și iarăși liniște. Lumina bo-reală slabă.

Duminică 28 Ianuarie. — De la 12 ore noaptea n'am mai avut — spre mirarea noastră, — nici o presiune. Ghețurile par a fi cu totul liniștite. Ridicăturile pricinuite de presiune, arată cât de puternică a fost; prin unele locuri sunt de câte 5 $\frac{1}{2}$ —6 metri peste suprafața apei.

Fridtjof Nansen

(Urmare în numărul viitor)

JULES GROS

PĂȚANIILE

Unei nunți pariziane în jurul lumii

O nuntă la Véfour

La 15 August 1880, salonul poleit al birtului Véfour, la Palatul Regal, strălucea de lumină. O mulțime numeroasă era adunată în jurul unei mese servită luxos, scipirea candelabrelor și a cristalelor scotea la iveală luxul rochiilor femeiești. O fată tină, îmbrăcată în alb de la cap până la picioare, și purtând pe cap și la cingătoare florile de portocal tradiționale, scipea printre ceil'alți musafiri prin strălucirea frumuseții și veselia fetei sale.

Intr'adevăr, era cina de nuntă a d-soarei Iulia Mansard.

Căsătoria sa cu d. Ernest Champion fusese celebrată chiar în dimineața aceea. Fusese o unire, în același timp de convenință și o căsătorie din dragoste, ceea ce e, după părerea noastră, forma cea mai bună a legăturii conjugale. Noi căsătorii se bucurău amîndoi, dacă nu de o avere mare, cel puțin de aceea mediocritate poleită de care vorbește poetul, și care asigură existența întreagă împotriva adversității.

Veselia cea mai mare domnea în sală și masa era pe sfîrșite.

Frăgezimea rumenă a obrazilor femeiești, strălucirea ochilor, roșul aprins al buzelor, arăta că chiar și femeile erau mulțumite de mîncare.

Printre musafirii, cari făcuseră mai multă cinste mesei, era un bătrîn cu fața sbircită, obrazii lui la început galbeni, luau o culoare de marmură, cu cât se serveau vinurile vechi, iar ochii stînși la început străluceau ca niște cărbuni aprinși.

Acest bătrîn așa de bine dispus era Ion-Petre-Milion, unchiul despre mamă a lui Ernest Champion, căruia tot îl spunea unchiul Petruș.

El, în ziua aceasta însemnată, ți-nuse loc de tată nepotului său orfan.

Unchiul Petruș făcuse o avere nemăsurată în comerțul uleiurilor vegetale cumpărate de pe coasta Africei și în fabricarea săpunurilor, specialitatea acea prețioasă a orașului Marsilia. Cel mai moderat din compatrioți, când vorbeau de milioanele lor, nu se opreau nici odată mai jos de cifra zece sau douăsprezece; mulți afirmau, în limbajul lor colorat, că nu s'ar da morței pentru dublu.

Cu toată bogăția această mare, unchiul Milion se arăta în traiul lui obișnuit de o simplitate așa de extraordinară, că mai întâi fu criticat de atâta economie, ș'apoi învinovătit de avarie.

Se zice că nu e mai mare risipitor decât un avar când se pornește. Unchiul Petruș fu o pildă de asta.

Se scula în picioarele lui scurte, la locul de onoare, pe care îl ocupa, apoi ceru să se facă tăcere.

După ce toate convorbirile deosebite se sfârșiră, se exprimă în următorii termeni.

— Nepoate, nepoate, și toți cei de față, vă rog să mă ascultați, că ceea ce am de spus, interesează pe toți.

Fiind-că eu personal n'am nici o trebuință, și fiind-că neștiind cum să'mi mănânc paralele am trăit în cea mai mare economie, mi s'a spus că sunt un avar.

Nu ziceți nu, că am auzit chiar și adineauri, lângă mine.

Adevărat, sunt bogat, foarte bogat, prea bogat chiar, și m'am hotărât, cu prilejul căsătoriei nepotului, să arăt că pot și eu darnic, dacă vreau, ca oricare altul.

«Azi dimineață fără a le spune, am semnat la notarul meu o dotație vorun milion de franci, de care se de putea bucura chiar de acum.

«Dar nu numai atât, și iată de unde are să înceapă să vă intereseze. Nepotul meu d-l Ernest Champion, este, după cum știți toți, un inginer, cărui știința sa îi rezervă un viitor frumos. M'am gândit că o călătorie în America mai întâi, împrejurul lumii pe urmă, va aduce experienței sale un folos cât se poate de însemnat. De aceea am organizat pentru noișoși o călătorie de nuntă în timpul căreia nădăjduiesc să le arăt cele cinci părți din lume.

«Domnilor invitați, dacă vreți să ne faceți plăcerea de a ne însoți în preambularea asta, vă rog să vă înscrieți cât mai e vremea, căci n'avem timp de pierdut și doresc să părăsim portul chiar de mâine seară. Mă însărcinez cu toate cheltuielile. Însoțitorii noștri au timp până la opt ore și jumătate astăzi-seară, ca să facă cumpărăturile necesare; eu deschid de acum un credit nemărginit

la contuarul de scont, care va solda toate notele lor. Am zis...

Unchiul Petruș se așeză, dar nimeni nu îndrăsnea să-i răspundă, căci nimeni nu vroia a crede în realitatea acestei propuneri.

D. marchiz de Becassiere, elegantul boulevardist, care bine voise a onora cu aristocratica lui persoană prinzul de nuntă a fostului său coleg de școală, se plecă la urechia miresei:

— Cred, zise el rinzând, că unchiul Milion e beat de a 'l binilea.

— Te înșeli, Domnule! Uite, d. Ernest care se dnce să-l mulțumească.

Și, în realitate, mirele, care știa că unchiul nu vorbise de geaba nici odată, alergă la el și 'i strînse mâinile cu căldură.

Mulți din musafiri își cerură er-tare că nu pot face parte din această frumoasă călătorie; timpul pe care îl cerea și natura ocupațiilor îi sileau de a refuza ofertele generosului Marsilez. Printre cei, cari primiră fără multă vorbă fu d-ra Clementa Allard, d-șoara de onoare a nunței.

D-șoara Allard, bogată orfană, era nu numai prietenă de copilărie a miresei, dar mai avea de tutore pe d. Ioan Petru, unchiul lui Ernest Champion, și aceasta apropiere fusese punctul de plecare al unirei din ziua aceea.

D-șoara de onoare, după ce și-a manifestat deslușit intențiunea sa de a face parte din lunga călătorie, se întoarse spre cavalerul său.

— Sper, zise ea, că d. Emil de Rivières n'are să fie tras de mâneacă, să fie printre al noștri.

— De vreme ce mă poștești, d-ră, zise tinerul a cărui figură strălucea de bucurie, te voi urma până la cea-laltă margine a pământului.

— Aide, bine! strigă unchiul cu un ris bine-voitor. Iată dar o altă nuntă în perspectivă.

Unul dintre musafiri părea a nu împărtăși această veselie. Se scula și se apropie de mire.

— Prietene, zise el, dă'mi voie să mă retrag și să'mi iau rămas bun de la tine, până la întoarcere. Nu pot primi oferta unchiului tău.

— De ce? întrebă Ernest.

— E secretul meu, reluă el cu voce înceată.

— Cum se poate tu, Petre Duther, prietenul meu de copilărie, care deja ți-ai făcut un nume glorios printre exploratori, tu, care deja ai vizitat o mare porțiune de pământ, refuzi de a face parte dintr-o călătorie, în care experiența ta ne-ar fi așa de prețioasă, refuzi de a veni cu noi!

— Nu mă întreba, reluă Petre Duther, cu un glas care numai dădea voie să mai stăruiești. Vreai să călătoresc, dar singur.

Maî mulți se înscriseră pentru ocolul lumii plănuir.

Erați, afară de strălucitorul marchiz, pictorul bine cunoscut Iosif Beaudoin; d-na Raymond, prietenă veche a familiei Mansar, ce avea loc de mamă miresei; D-ra Elena Bourgeois, tineră orfană de vr'o douăzeci de ani, prietena și protejata d-nei Champion, care o iuba din toată nevinovăția ei împinsă la extremitate; d. Atanasie Barbier, fost fabricant de piepteni îmbogățit și retras, care profesase tot-d'auna o afecțiune mare pentru unchiu; savantul d. Fontaine, și fika sa Maria.—D. Fontaine, membru al societății de geografie comercială la Paris, era chemat să facă expedițiune servicii mari, foarte bun cunoscător în chestiunile topografice, geologice și în toate acelea care țin de științele naturale.

Lista invitaților părea a se opri aici, când un bătrîn se ridică și făcu semn că dorește să vărbească.

Era doctorul Leroux, foarte cunoscut prin lucrările sale asupra botanice. Se exprimă în acești termeni:

— Veți gândi că e o nebulie din partea mea de a vrea să întreprind la vîrsta mea o călătorie, pe care o veți face. De aceea nu mă am gândit nici odată să vă însoțesc până la margine. O datorie sfîntă reclamă peste cinci luni prezența mea la Paris. E vorba de nașterea uneia din clientele mele pe care, ca și pe d-ra Mansard, am văzut-o venind pe lume. Cum de aici înainte, nu mai am nimic de făcut decât să mă țin de pașii miresei, imi pun în gînd să vă urmăresc, rezervându-mi dreptul de a mă reîntoarce când voi vrea.

Aceste cuvînte fură în deosebi bine primite de d-na Iulia, care știa căt fusese doctorul de devotat ei și familiei sale.

— Dacă e vorba așa, zise cu un glas tărăgănat și pretențios o fată bătrână, de vre-o patru-zeci de ani, cu mutra excentrică, va trebui dar să urmez și eu pe unchiu.

Era d-ra Elisa Leroux, nepoata doctorului, pe care un celibat prelungit peste limitele obișnuite nu o descurgiase. Speranța de a întâlni în aceste excursiuni depărtate, pe barbatul viselor sale nu contribui puțin a o mîngăia de nevoia de a întrerupe obiceiurile ei zilnice.

Chiar de a doua zi toți invitații erau la Havre pe un yacht foarte elegant, urmat de o barcă, pe a cărei pîrîi strălucea în litere poleite numele: «Isbânda.»

Ușoara imbarcațiune, condusă de două vislași puternici ajunsese lângă Yacht când un băiat tînăr și frumos, îmbrăcat după cea din urmă modă, sări în corabie, unde cei doi marinari îi dădură un oare-care număr de lăzi și de cartoane. Căpitanul vasului, vestit de sosirea lui, se apropia

de noul venit, dar abia avusese timp să întrebe de ce venise, că văzu pe tiner impresurat de toate cocoanele de la nuntă care-l luară în salonul vaporului.

— Trăiască d-nu Jolibois! strigă chiar nepoata doctorului. Ajunge la timp și merită laudele noastre.

— De sigur e vre-un întârziat de la nuntă, șopti căpitanul, Ioan Simon. Sosește într'adevăr la timp, căci în cinci minute vom fi în mijlocul mării.

Yachtul într'adevăr nu întârzie de a ridica ancora și a pleca măreț din port.

Când noul venit se ivi pe punte văzu cu groază că pământul nu se mai vedea de cât ca o linie cenușie la orizont.

— Ce are să spue stăpânul? De sigur am să perd locul, strigă el.

D. Baptiste Jolibois era într'adevăr șef de despărțire de la magazinul Luvru, care fusese însărcinat să ducă în grabă câte va rochii și alte obiecte de ale cucoanelor călătore.

Nu întârzie de a afla că era pe drumul de la Quebec. Suspina adânc, dar, foarte sigur, că n'au să se întoarcă îndărăt pentru gustul său.

II

Cred că nu-i de folos să povestim aici toate amănuntele preparațiilor, pe care le făcuseră călătorii înainte de a se imbarca pe «Isbânda», nici întâmplările de puțină însemnătate din timpul trecerii între Europa și America. Ne vom mulțumi a spune că înainte de a fi hotărit această călătorie, instinctele comerciale ale unchiului Ioan Petre se deșteptaseră cu o intensitate minunată și se hotărâse să întreprindă călătoria sa, ca să facă negoț prin diferitele puncte, pe care își făgăduia să le viziteze. De aceea în loc să îngreuneze yachtul cu petre sau bucăți de un metal prost, grămădisise într'insul fel de mărfuri, din care nădăjduia să tragă un folos bun și cinstit.

Pentru moment călătorii noștri, debarcați la Quebec, sunt pe pământul american și-i regăsim în mijlocul unei întâmplări, care era să fie fatală mai multora dintre dinșii.

Unchiul Petruș, care și făcuse planul călătoriei după trebuințele negoțului său, alesese ca să se instaleze, în cea mai urtă mahala din oraș, cu toate că era cea mai bogată. Vrem să vorbim de calea aceea povirnită, care despărțește orașul de sus de cel de jos, și unde nu poți umbla de cât pe jos; se cheamă strada Frânge gâtul; un fel de amestecătură neînțeleasă de edificii de tot felul, cu niște ulicări strâmte și murdare, dar acolo se găsește Bursa, Banca, magazinurile guvernului, care fac centrul comerțului și viața socială.

Negustorul îndemănatec știa că numai acolo ar putea să se dedea la specula pe care o visase și închiriasse un cat întreg al unui otel mare, ca cele din America, care ca încăpere lasă departe pe celea din Paris.

Maî multe apartamente fuseseră puse la dispoziția călătorilor, ca să asigure cât se va putea mai bine independența ei reciprocă. D. Champion și nevasta sa își aveau apartamentul lor și se instalaseră împreună cu o frumuseală slujnică, pe care d-nu Ernest, o adusese din Paris în calitate de fată în casă. Inginerul mai luase pe lângă dînsul pe unul din compatrioții săi, Ion Petre Lerat, bucatar bun, dar a cărui talente erau pentru moment neîntrebuțate. Lerat fusese pus provizoriu într'o odaie de la catul al patrulea cu ceilalți servitori, bretonul Ion Ludovic le Gludic, valetul marchizului, și Marius Couracasse, marinar marsiliez, de mulți ani în serviciul unchiului Milon.

Acesta din urmă ținuse lângă dînsul în apartamentul lui, pe pupila Clementa Allard și d-ra Elena Bourgeois, prietena și protejata d-nei Ernest.

D-na Raymond ar fi vrut bucuros să se instaleze lângă tinerii soți, dar aceștia vroiră mai bine să rămăie liberi, și bătrâna prietenă a familiei Mansard se hotărî a primi ofertele d-rei Eliza Leroux, care o instala lângă dînsa în apartamentul doctorului D. Fontaine și fiica sa rămăseră în odăi vecine cu ale unchiului Petruș.

Cât despre ceilalți D. des Rivières, marchizul de la Bécassiere, pictorul Beaudoin, D. Barbier și până la nenorocitul băiat din magazinele Luvrului, Baptiste Jolibois îi se dădu voie să se instaleze unde va vrea.

Cititorul să ne ierte, aceste amănunte nu sunt zadarnice pentru priceperea acestor povestiri.

Chiar în seara aceea, în care călătorii se stabiliseră în noua lor locuință, d-ra Clementa Allard se scobora însoțită de prietena sa Elena, în sufrageria cea mare unde toți călătorii luau masa în comun, când la lumina gazului, care lumina scara de onoare, întrevăzu o umbră, care o făcu să tresară din cap până în picioare.

Strânse convulsiv brațul însoțitoarei sale.

— Iată, uite-te, Eleno! El e! El e! sunt perdută.

Elena nu zări de cât o umbră fugitivă, care se făcu nevăzută după un stîlp.

— Ee cine 'mi vorbești, dragă? întrebă ea.

— Oh! el e! el e! reluă domnișoara de onoare, tremurînd... E d. Petre Duther, pe care l'ai văzut

printre noi la Vefour în seara nunței lui, și care a refuzat de a face parte din călătorie!

— Nu înțeleg, zise Elena, admitînd că nu te-ai înșelat, de ce prezența acestui domn te mișcă așa de tare? Toată lumea știe că d. Duther e un explorator neobosit; negrișit e cu noi nu i-a plăcut și a preferat să facă singur călătoria.

D-ra Allard rămase o clipă tăcută apoi zise încet de tot prietenei sale:

— Astă-seară, când vom fi amîndouă în odaia noastră, am să-ți spun totul.

Prânzul comun fu, ca de obicei, copios și vesel. Tinerii se siliră să intereseze cucoanele descriindu-le frumusețile orașelor pe care n'a putut să le vadă încă. Toate se înveseliseră, numai domnișoara de onoare rămase în prada unei griji pe care nu putea să o ascundă.

Logodnicul ei, Emil de Rivières, fu isbit de această mutră mahnită.

— Scumpă d-șoară, o întreacă el cu un glas blând, ești bolnavă?

— Nu! nu! răspunse ea iute, dar mă simt nu știu de ce, nervoasă și posomorită. Iertați-mă, domnilor. Măne n'are să mai fie nici urmă.

Starea asta anormală explica în deajuns plecarea d-rei Allard.

Când fură singure, Clementa făcu semn Elenei să stea, apoi ea luă loc lângă dînsa.

— Ascultă-mă, zise ea. Știi că tutorul meu, d. Milon, aprobă dragostea reciprocă care mă unește cu Emil. Ne-am învoit ca la întoarcerea mea în Franța, voiți fi cununată cu el.

— Până aici nu ved nimic așa de îngrozitor, zise rîzînd nevinovată Elena. Spun drept, că nu mi-ar părea rău să fiu și eu în așa stare.

— Dar nu-i asta care mă supără. Dar mă vei înțelege mai bine când vei afla, că d. Duther pretinde că mă iubește, a îndrăznit să-mi mărturisească, și a jurat că nu voiți fi, nici odată a rivalului său și mi-a spus în față, că o să fiu nevasta lui chiar dacă ar trebui să facă o crimă.

— Și asta te înspăimântă, reluă nebunește însoțitoarea. Eă, te găsesc foarte fericită de a avea două amorozați, când sunt o mulțime, care se plâng, că n'au de loc. Dacă d-nul Duther ți-a făcut aceste amenințări, e că el e într'adevăr amorozat și nu mă mai mir de venirea lui la Quebec.

— De ce n'a venit atunci în a celsă timp cu noi?

— Oh! înțeleg încă asta foarte bine, cu toate că nu sunt învățată. Dacă te iubește, trebuie să nu poată suferi pe viitorul d-tale soț; n'a vrut să fie expus de a trăi mereu cu el, să-l dea mana, să-l facă o mutră veselă.

— Ce mai speră? întrebă încă d-șoara Clementa gânditoare.

— Speră, de sigur, că o să'î vie împrejurările în ajutor, că într'o zi logodnicul d-tale se va certa cu d-ta, că'î vei fi recunoscătoare de statornicia sa, și că va ajunge fericitul d-tale soț. Știu că asta n'are să se întâmple. Dar la drept vorbind, nu trebuie să te superi pe el, pentru atâta.

Clemența Allard nu se descruntă, afară de partea logică a discursului soatei sale.

— Vai! dragă Eleno, zise ea, încercî în zadar să mă liniștești; dacă ai cunoaște ca mine pe d. Duther, vei tremura ca mine. Oh! dacă ai fi auzit povestirile grozave, pe care le-a făcut despre călătoriile sale, dacă ai cunoaște hotărârea lui rece, lipsa la el de ori ce scrupule!.. Zău, îmi pare că sunt în ajunul unei nenorociri!...

Noaptea nu putu să liniștească grijele d-soarei de onoare, dar trecură mai multe zile fără de nici un incident. Deja frumoasa Clemența începuse a crede că a fost jucăria unei asemănări nehotărâte, și că groznicul amoretat rămase în Franța, când o împrejurare veni să'î demonstreze de odată cât erau de întemiate temerile ei.

Intr'o zi se organizează o excursiune generală și pleacă la braț să viziteze capitala Canadei. Numai unchiul Ion-Petre rămase în oraș, pentru a se ocupa de afacerile lui de negustorie.

Deja, la intrarea «Isbânde» în portul Quebec, călătorii ar fi putut constata că orașul acela frumos, așezat pe malul stîng al Saint-Lawrent, e în acel timp un oraș fortificat, un port de război, un port de comerț și un loc vast de construcții.

Se înalță mândru pe un promontoriu, capul Diamant și întrece cu o sută de metri cel puțin nivelul apelor din fluviu.

Nu vom sta a descrie cetatea, de care de altminterlea nu vom putea da o idee desăvîșită. Să ne fie de ajuns a spune că voinicele noastre călătoare admiră catedrala catolică, biserică episcopală pe care era o săgeată elegantă, palatul arhiepiscopului, castelul sf. Ludovic unde ședea guvernatorul englez și cetățuia care e clădită pe cel mai înalt punct al capului Diamant.

Cu toate că Quebec are vr'o șasezeci de mii de locuitori, excursioniștii colindară toate mahalalele cele mai de seamă.

Din înălțimea stîncei pe care o încoronează orașul, zăriră rîul Sf. Carol care se aruncă chiar la piciorul capului Diamant, în apele așa de adânci de la Saint-Laurent.

(Va urma)

Călătoria De la Sidi-Bel-Abes la Ain-Sefra

(Coresp. part. a Ziarului Călătoriilor)

Ain-Sefra, 23 Noembrie 1897

De la Mazbach la Kraider

Drumul de la Mazbach traversează linia ferată care duce la Maroum. Plecând din punctul acesta linia ferată merge paralelă cu drumul urmat de noi până la stația Hassi-el-Madani unde am făcut o haltă de o oră. În timpul repaosului am mers la gară și ne-am aprovizionat cu apă potabilă din cisternele care se află în fața gării.

Până aci drumul a fost foarte rău din pricina petrelor, l'am făcut cu greutate, și mai mulți soldați bolnavi au rămas înapoi cu arier-garda.

De aci însă, drumul devine bun neted și ține astfel până la Kraider.

Înainte de a ajunge la Kraider, la o distanță de vreo 2 kilometri, un ofițer ne-a eșit înainte spre a ne saluta. La câți va pași aproape de reductă fanfara batalionului de Africa ne-a condus la un loc mare rezervat pentru batalionul de Africa.

Soldații din acest batalion sunt cruciți care au la activul lor o pedeapsă pentru hoție, vagabondaj, etc. Acești soldați sunt foarte rău văzuți pe aici.

Kraider e o localitate nisipoasă, foarte sărăcăcioasă, alături de marele lac numit Chot-el-gerbay. El are o reductă clădită pe un pisc de deal și o altă reductă sus ocupată de artilerie și geniu.

Locuitorii sunt puțin de rasa europeană și maură.

Mizeria e foarte mare pe aici și intrând într'o cafenea am văzut pe perete următorul aviz:

Aviz coloniștilor

«Căpitanul Jeurenvillers, primar al bivacului arab în comuna mixtă indigenă Iacobi, face cunoscut și invită pe coloniștii din Kraider de a nu eși noaptea decât în grupuri de 4 — 6 oameni».

Primarul

Căpitanul Jeurenvillers

La Kraider

Azi avem repaos. Peste zi am avut mai multe reviste și după masă m'am dus să vizitez satul.

De observat aci e o grădină plantată de soldați și o frumoasă baie făcută în stil maur cu izvoare de apă caldă, ape sulfuroase, presiune, canal.

În mijlocul grădinei se ridică un fel de monument în amintirea companiilor din Tonkin și Dahomeey, făcute de batalionul de Africa.

S. Schiffer din București

Soldat. reg. I, comp. 9

Legiunea streină

VARIETĂȚI

O broască testoașă gigantă. — Grădina zoologică din Londra a primit în toamna asta, o broască testoașă care este socotită ca cea mai mare existentă până astăzi.

Broasca asta are 1 m. 375 de lungime și 0.80 lățime.

Originea ei este din insulele Aldabra din oceanul Indian și a trăit deja 150 de ani în robie. Din pricină că în timpul din urmă a cam suferit de foame, ea a mai pierdut din greutatea ei, proporțional cu dimensiunile ce are.

Vulcani de vânzare. — Insula Vulcani, care face parte din arhipelagul Lipari, la vest de Sicilia, este de vânzare. Suprafața sa este 25 km. pătrați și are doi vulcani, unul mic la nord și altul mare în centru.

Această insulă a apărut înaintea războiului Troiei, și din timpul lui Homer, Grecii credeau că pe ea a stat zeul Vulcan cu ciclopul său. Dupe spusele mitologiei, pe această insulă s'a făcut, — din ordinul dat de Venus, — scutul lui Hercule.

Altă dată, foarte des sgaduită de erupțiuni, insula aceasta a devenit în ultimul timp foarte pacinică.

Insula Vulcano este foarte bogată în vinuri și în sulf. Afacerea este deci, destul de strălucită... Nu pierdeți ocazia, domnilor!..

Colecționari de capete omenest. — În insulele Oceaniei, exista pe la începutul secolului acestuia, o rasă de oameni, cari colecționau capete omenest. Din fericire azi au dispărut.

Tatuagiul, în aceste depărtate ținuturi, era un fel de spaimă, și indigenii țineau ca să inspire spaimă inimicilor prin capetele lor. Cunosând valoarea aceasta comercială a capetelor lor, ei și le vindeau la neguțatori pricepuți, cari după moartea lor, le întăreau și le conservau.

Colecționarii albi, căuta capetele cele mai frumoase, cari câte o dată, ajungeau prețul de 1000 sau 1200 de franci.

Dacă ce întâmpla ca cumpărătorului să nu-i placă nici unul din capetele ce le arăta colecționarul, acesta din urmă îi pune la dispoziție sclavii săi, și el își alegea pe care voia, iar neguțatorul se otorea să l facă astfel după cum dorea și la data fixată, îl preda.

Acest odios trafic, fu interzis prin legea din 1831.

Lector.

Numărul 15 din «Ziarul Călătoriilor» va apare Marți 30 Decembrie curent.

Abonamente cu premii De la 1 Ianuarie 1898

Cine se va abona, cu începere de la 1 Ianuarie 1898, la ziarul «Universul» politic, care apare în fie-care zi dimineața, va primi următoarele premii:

Pentru 3 luni lei 4.80 în toată țara
In provincie 20 bani mai mult pentru portul premiilor

PREMII GRATUITE

Calendarul de citit ilustrat al «Universului» pe anul 1898, care cuprinde 100 pagini text și 13 portrete ale oamenilor însemnați din România, încetați din viață în anul curent, un roman ilustrat de 1 volum, calendarul portativ pe anul 1898 și ziarul «Universul» literar, colorat, pe timp de 3 luni.

Pentru 6 luni lei 9.30 în toată țara
In provincie 30 bani mai mult pentru portul premiilor

PREMII GRATUITE

Calendarul de citit al «Universului» pe anul 1898.—Calendarul portativ.—Calendarul american (cu foi zilnice).—Un roman de 2 volume, ilustrat, și ziarul «Universul» literar colorat, timp de 3 luni.

Pentru un an lei 19.50 în toată țara
In provincie 1 leu mai mult pentru portul premiilor

PREMII GRATUITE

Toate calendarele de mai sus.—Un roman ilustrat de 4 volume.—«Universul» literar colorat timp de 1 an, o frumoasă fructieră cu piciorul de metal nichelat și un port ceasornic de metal.

La Viena și la Veneția gratis

Toți abonații vor mai concura, prin tragere la sorți, la două bilete de dus și întors la Viena sau la Veneția.

5 Bani în toată țara

Universul politic ce apare în fie-care zi de dimineață publică știrile și depeșile cele mai noi și importante din țară și străinătate și romanele cele mai sensaționale. Acum publică importanta operă «Note asupra vieții M. S. Regelui Carol». *Universul politic* este unicul ziar care sosește dimineața în provincie, cu darea de seamă completă a Corpurilor legiuitoare.

Jucării pentru Copii

La administrația ziarului *Universul* strada Brezoianu No. 11, se află un **MARE ASORTIMENT** de jucării pentru copii.

De oare-ce depozitele *Universului* se desfac de toate mărfurile, se vînd cu 20 la sută mai ieftin ca ori-unde.

Orî-ce tuse vindecată

Cine vrea să se vindece sigur și în scurt timp de ori-ce tuse, să cumpere numai hapurile de **catramină** ale celebrului chimist dr. Bertelli din Milan, aprobate de consiliile sanitare superioare din Italia și România.

O cutie costă numai lei 2.95; patru cutii lei 10.95.

De vînzare în provincie la toate farmaciile și în București la drogueria centrală Mihail Stoenescu, str. Academiei No. 2; la drogheria Ilie Zamfirescu, str. Academiei No. 4 și la drogheria «Căinele Negru», Ion Țetzu, strada Lipsanilor, București.

Toate cutiile care nu vor avea în interiorul lor o instrucție în limba română cu stampila administrației ziarului «Universul» str. Brezoianu No. 11, București, se vor considera ca falsificate.

Toate boalele secrete la bărbați și femei se vindecă în câte-va zile, prin întrebuintarea **EXTRACTULUI** de **COPAIVA** și **PARIGLI-NA**, ale d-rului Thom, din Londra, aprobate de consiliul sanitar al României. Este cel mai bun remediu, după declarațiile celor mai mari medici din lume.

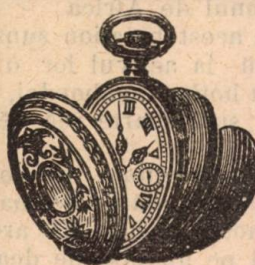
— Prețul unui borcan lei 6.50 —

— **IMPORTANT!** Borcanele care nu vor avea instrucție în limba românească, precum și pecetia ziarului *Universul*, se vor considera ca falsificate

De vînzare la toate farmaciile din țară.

Depozitele: la drogheria Stoenescu, strada Academiei No. 2; la drogheria Ilie Zamfirescu, strada Academiei No. 4; la drogheria Fabini, calea Văcărești; la drogheria Păcățeanu (sub hotel de France), precum și la farmacia «Ochiul lui Dumnezeu», W. Thuringer, calea Victoriei No. 154.

Numărul viitor din *Universul Literar* va apare în ziua de Anul Nou 1898, cuprinzând splendide ilustrații colorate de ocaziune și se va vinde numai cu **10 bani** exemplarul în toată țara.

CEL MAI MARE DEPOZIT DE

Ceasornice

se află la administrația ziarului *UNIVERSUL*, Strada Brezoianu No. 11, București.

Ceasornice de nikel de la lei 4.90 până la lei 8.50.

Ceasornice de metal soarelui, care n'au nici o deosebire de un ceasornic de aur adevărat, cu lei 9.90, lei 10.90 și 13.50.

Domnii doritori vor găsi la depozitul ziarului nostru cel mai bogat asortiment de ceasornice de tot felul, de metal alb sau aurit și oxidat, de argint și de aur, pentru dame și bărbați, care se vînd cu 30 la sută mai ieftin de cât ori unde.

Bogat asortiment de ceasornice de masă cu deșteptător, de metal sau de lemn artistic sculptat.—Lei 4.50, Lei 8.50, etc. etc.

Pendule de bronz mic de masă, foarte elegante, numai cu lei 5.50 bucata.

Pendule mari de bronz, pentru masă, de o rară frumusețe, acoperite cu un glob de sticlă albă.—Prețuri de ocaziune.

Pendule de perete, de lemn frumos sculptat, cu muzică, care cântă un frumos cântec la fie-care ceas.—Lei 22 și lei 24 bucata.

Ceasornic de aur *patent Traian*, sistem Roskopf perfecționat, premiat cu cea mai înaltă distincțiune la cea din urmă expoziție specială de ceasornice din Geneva (Elveția). — Bucata lei 170 pe comptant. — Nici cu 300 de lei nu se găsește un asemenea ceasornic, fiind de aurul cel mai fin și solid și de un mers cel mai regulat, garantat. — Același ceasornic de metal nichelat Lei 17.50 și de metal oxidat lei 19.50

LANTURI de tot felul

fantazie, de metal aurit sau oxidat și de aur, pentru dame și bărbați, cu prețuri ne mai pomenit de ieftine.

Reparații de ceasornice

se efectuează în modul cel mai perfect și durabil, la atelierul înființat de administrația ziarului *UNIVERSUL*, care a adus expres din Elveția doi lucrători din cei mai experți.—Reparațiile se garantează pe timp de un an.

Intre orele 12—1/, atelierul de reparațiuni este închis

ZIARUL CĂLĂTORIILOR

ȘI AL ÎNTÂMLĂRIILOR DE PE MARE ȘI USCAT

COSTUL ABONAMENTULUI:

Lei 4.50 pe an în toată țara

„ 2.50 „ 1/2 „ „ „

Abonații pe un an primesc și un roman de 1 volum.

Redacția și Administrația:

No. 11,—Strada Brezoianu,—No. 11

ZIARUL CĂLĂTORIILOR

apare de 2 ori pe săptămână

MARȚEA și VINEREA

TRECĂTOAREA SCHIKRI. — (Vezi explicația)

Trecătoarea Schikri

Francisc Garnier, voiajând în China centrală, se plânga de proasta stare în care se găsesc scările suspendate, pe care a trebuit să treacă, isprăvindu-și misiunea sa în You-Yang.

«Drumul, ne spune el în cartea sa intitulată «De la Paris la Tibet», se compune din urcușuri și scoborșuri în formă de scări. Am numărat până la 250 de trepte în șir. Marmora din care sunt făcute este foarte netedă și alunecoasă. Adeseori drumul devine punctul de scurgere al apelor și atunci scările se transformă în cascade. Multe din trepte lipsesc, altele sunt prea înclinate. Un delegat al Mandarinului îmi dă toate îngrijirile posibile și mi ține umbrela...»

Ce ar fi zis acest călător, dacă itinerarul său l-ar fi silit să treacă prin trecătoarea ce duce din teritoriul indian în Tibetul de jos, de la Simla la Schikri, aproape de domeniile rajahului Bussahir?

Și aici găsim o scară, dar treptele ei nu sunt de marmură, prin urmare au avantajul de a lăsa să treacă ploaia prin ele, ceea ce scutește pe funcționarii indigeni de umilirea de a lua sub umbrelele lor pe europeni, și aceasta numai dacă admitem că tibetaniș se servesc de umbrele, ceea ce e cam îndoios, știind că acest popor primitiv și rebel la orice încercare de civilizație, nu se înjosește de a mai adopta nimic din lucrurile ce ușurează traiul, de la vecinii săi din Nord și Sud, de la Chinezii și Indienii.

La drept vorbind, rar întâlnim Europeni prin aceste locuri, — mult mai rar de cât în parte de sus a Tibetului. Cauza pentru care sunt așa de rari, este aceea că autoritățile tibetane din Sud sunt mult mai geloase de independența lor, de cât cele din Nord și acei dintre locuitorii de aici care s'ar arăta puțin mai binevoitori pentru un European și ar voi să-l găzduiască, se pune în neplăcută poziție de a plăti cu capul lor această călcare de obicei a țerei lor. Pentru a-l face să se depărteze de țara lor, acești mongoli au grija să răspândească fel de fel de istorii spaimentătoare: prăvăliri de zăpezi, fiare sălbatice, hoți etc. Iar când au pus ochii pe vr'un călător, pe care voesc să-l jumulească, atunci spun niște legende foarte naive, cum este aceea a Sfântului de la Schikri.

Peste vastul domeniu de petre și de stânci, se zice că domnea altă dată un spirit rău, care ataca oricare caravană, care ar intra pe domeniul său. Nimeni nu era scutit de loviturile și răutățile lui; săgețile sale, mergeau drept în peptul călătorilor, pe când arcurile voiajorilor, se descordau, se rupeau când se apropiau

de el. În fine se zicea că el era păzitorul minelor de aur, mine mari, bogate, nesfârșite, și singura lui grijă era să le înmulțească din ce în ce, cu averea celor jefuiți. Natural că el era un spirit păgân, un drac al munților, un smet al ghețurilor și zăpezilor eterne. Palatul său era de gheață iar el umbla călare pe un baston de sticlă: cel puțin pustnicul Nias Nias, marele penitent Budhist, îl vedea adesea ori trecând astfel, într'un vârtej de pulbere albă.

Zadarnic acest sfânt s'a rugat de toți zeii din Olympul indian, ca să scape pământul de acest demon răpitor; rugăciunile sale rămăneau fără nici un efect, și ecourile stâncilor, îi răspundea, ca o bătaie de joc, la zicerea versetelor din cartea brahmilor. În urmă, pentru a-l aduce pe calea adevărului, îi veni ideea de a-l converti, de a-l face budhist. Pentru aceasta, s'a dus în palatul de gheață al spiritului și prin cuvântările sale pioase și prin farmecul discursului său, el putu să înfrângă rezistența păgânului, din care făcu cel mai fain budhist.

Din minutul acela, caravanele n'au avut un alt protector mai bun, ca pe vechiul lor jefuitor, iar trecătoarea Schikri, fu în special recomandată călătorilor, pentru siguranța și încrederea ce o prezenta.

Chiar prăvălirile de zăpezi, spun tibetaniș, sunt mult mai ușori, mai nepericuloase de cât în alte părți; ceea ce nu e tocmai așa, căci aici în Kha-va-tșan, sau țara zăpezii, cum își numesc ei patria, sunt cele mai groaznice prăvăliri. Aceasta e țara cea mai muntoasă, zic Chinezii, aceasta e țara cea mai frumoasă zic Tibetaniș.

Peste tot, piscuri albe de zăpadă strălucesc în lumina soarelui; aerul este de o curățenie extraordinară și râurile sunt niște torente sălbatice. Flexibil și agil ca Chinezul, tare și robust ca Mongolul, indigenul umblă mândru, cu capul în sus, cu pieptul înainte, legănându-și brațul drept, gol. E un sălbatic, dar un sălbatic care îți place, pe care nu ai dori să-l întâlnești într'o pădure, dar căruia nu-i poți tăgădui o oarecare considerație, chiar luându-ți punga și ceasornicul.

Însă cine are o pungă și un ceasornic, nu cutează să treacă prin aceste sălbătăcii. Numai câți-va ofițeri englezi, din garnisoanele vecine ale Indiei, intră în trecătoarea Schikri, cu speranța de a împușca vre-o antilopă, vre-un kulan cu părul lung sau numai vre-o maimuță, cu fața schimonosită de strâmbături. Dar, prin aceste stânci pleșuve, vânatul este rar. Adesea ori, mergând pe scândurile care acoper în parte scările, ochiul vânătorului o-

bosit de a pândi atâta timp după vânat, întâlnește câte un vultur ordinar. În lipsă de boi sălbatici, de vulpi sau de epuri, pot întâlni vre-o fiară sălbatică, de acelea despre care vorbesc istoriile tibetane, și este o întâlnire foarte periculoasă aceasta, mai cu seamă ca te găsești la o înălțime de cinci-spre-zece sau sease-spre-zece mii metri d'asupra nivelului mării.

Ast-fel de fiare există și mai ales una este de temut. Aceasta e un fel de urs negru, cu puncte albe, cu partea dinainte cenușie, cu capul negru, cu gâtul și pântecile roșii. Savanții îl numesc *ursus lagomyarius* și se pricep foarte bine la vânat. El descopere urmele vânatului îl urmărește, îl descopere culcușul și-l găsește. Pentru prinderea epurelui, el este neîntrecut, dar și ce de șiretenii nu întrebuintează! Căci acest urs, mult mai norocos de cât vânătorii, are o întreagă turmă de vulpi, care urmăresc vânatul.

Pe câmp, acest Nemrod plantigrad, nu este periculos de cât pentru animalele cu părul lung; dar pe munți, și mai ales pe strimta trecătoare de la Schikri, nu avem nici o garanție că nu va ataca și pe om.

E adevărat că uneori drumul suspendat este așa de ușor, ca și scara de la Saint-Jean de Latran și care — se zice — că fu transportată de la Ierusalim la Roma și pe care, pe leriniș, o urcă în genuchi; dar adesea ori, treptele nesigure și clătinânde, dispar, lipsesc și în locul lor se deschid niște abisuri negre, cari-ți fac impresia scării lui Charon din vechiul teatru grecesc, pe care se urcă spiritele de sub scenă, și călătorul capătă ceea ce Bonvalot a numit prin opoziție la boala de mare, boala de munți, și care se manifestă prin curgerea de sânge din nas, cu dureri de cap și cu vărsături. Atunci ar fi mai bine să fii singur și dacă se arată ursul, cel mai bun lucru, pentru a scăpa de el, este să-l ești drept țintă și să-i trimiți în cap un glonț, cu risicul de a face să cadă împreună cu el, o bună parte din scări, în fundul prăpastiei.

Acum câți-va ani, un turist englez fu eroul unei asemenea aventuri. Despărțit fiind, printr'o largă prăpastie, de punctul său de plecare, fu nevoit să-și urmeze drumul, urcând mereu pe infernală scară, până la trecătoarea Schikri. Dar, ajuns aici, nu mai poate merge mai departe. Turistul, văzu faimosul Schikri, și neavând ce mai căuta aici, și mai ales pentru că i se urase, fu foarte fericit, când un șef tibetan, se arătă așa de amabil, și-i puse la dispoziție câți-va lucrători care să repare scara stricată.

«Nici nu mai încapă vorbă, zice el, că tibetaniș au dreptate: țara

lor, de și puțin cam accidentată, este cea mai frumoasă și cea mai minunată pe care am văzut-o vreodată.»

Ilustrația noastră reprezintă o scenă din această călătorie, când călătorul englez se întorcea pe drumul suspendat, iar în urma lui, departe, se vede unul din lucrătorii tibetani venind cu toate cele trebuincioase pentru repararea scărilor.

Este teribil și tot de odată frumos un astfel de drum. Într-o parte muntele, nalt, luciu, gol, iar în alta prăpastia fără fund, neagră, amețitoare, pe când călătorul merge suspendat, în vid, d'asupra golului. Și când te gândești că te poți întâlni cu un urs, și mai ales, trăgând cu pușca să nu-l nemerești!...

Edmond Neukomm

EPISOADE DIN CĂLĂTORIA MEA LA POLUL NORD II

Ghiața banchizei fusese stărmată până în locuri unde avea o grosime de câte 2½ metri și transformată în bucățele. Într'un loc se ridica un stîlp enorm din astfel de cuburi. Dincolo de acest zid de ghiață, nu vedeam nimic deosebit. Banchiza avea 4 sau 5 crăpături mai mari, care se produsera de sigur atunci când peste noapte auzisem niște explozii puternice.

Lanțul ce se formase era unul din cele mai înalte pe care le văzuserăm până acum. Dacă «Fram» s'ar fi găsit în mijlocul acelei presiuni, ar fi fost ridicat cu desăvîrșire din apă. În direcția spre nord-est în care am făcut o plimbare n'am găsit aici o urmă a presiunilor.

Iarăși Duminică. E de minune cum trece vremea, dar și suntem bine dispuși de când știm că înaintăm mereu spre nord. O socoteală aproximativă ne arată că ne găsim la 79°50' latitudine nordică; nu e mult de Luni încoace. Eri însă și astăzi n'a fost vînt aproape de loc, iar în zilele trecute a fost foarte slab. Numai odată sau de două ori de 3 metri pe secundă, iar încolo de 1 și 2 metri.

Eri după amiază s'a produs un eveniment vrednic de însemnat. Am pus să se bată în perete tabloul lui Munche: *Cele trei princese*. Avem mereu de gînd să săvîrșim această muncă încă de când am plecat din Cristiania, dar până acum n'am fost încă în stare să adunăm destulă energie pentru un lucru atât de greu era vorba de a se bate patru cuie — și tabloul 'și făcea o plăcere să cadă mereu de pe perete și să ghilotineze pe cel care stătea pe sofa sub el.

Marți 30 Ianuarie.—79°49' latitudine nordică, 134°57' longitudine de est: iată ce ne spun observațiile de azi după amiază, pe când cele de Duminică eram la 79.49' latitudine nord și 134°57' longitudine de est. Această reîntoarcere spre sud est era tocmai la aceea ce mă aștam de Duminică de cînd n'am mai avut vînt de loc.

Îmi explic lucrurile în chipul următor:

Când ghiața e împinsă într-o direcție anumită de un vînt care bate deja de mai mult timp în aceeași direcție, se strînge din ce în ce mai mult la un loc.

Când vîntul încetează, se face o reacțiune în direcția opusă. O astfel de reacțiune trebuie să fi fost, după părerea mea, și cauza presiunii de Simbătă, care a încetat tot așa de fără veste cum a și început. De atunci n'a mai fost nici cel mai mic semn de vre o mișcare de gheturi.

Azi după amiază a început să bată un vînt ușor de la est-sud est; încetul cu încetul el ajunge destul de tare ca să învîntească moara.

Mergem iar spre nord, și de sigur de astădată vom trece peste gradul 80.

Miercuri 31 Ianuarie.—Vîntul șueră peste colinele de ghiață, zăpada flutura prin aer, ghiața și cerul sunt ca și topite într'una. E întuneric, pielea ne doare de frig, dar mergem cu toată iuteala spre nord și din această cauză ne găsim în dispoziția cea mai bună.

Joi, 1 Februarie.—Aceeși vreme ca și ieri, cu excepția că frigul s'a muiat cu totul (— 22° C). Zăpada cade întocmai așa ca și acasă în vreme, de la sud-est și ceva mai slab.

Putem să admitem cu siguranță că am trecut peste gradul 80; de aceea am și avut azi o mică serbare prealabilă cu smochine, stafide și migdale și cu o tragere la țintă cu săgeți. Aceasta din urmă cu rezultat pentru mine, că iar mi-am umplut tocmai la vreme tabachera cu țigarete.

Viner 2 Februarie.—Astăzi avem sărbătoare mare în onoarea gradului 80. Dimineața avem la dejun prăjituri. Am făcut o lungă plimbare ca să 'mi fac poftă de mâncare pentru amiază.

După observațiile de azi dimineață, suntem la 80° 10' latitudine de est. Ura! Bine am mers înainte! Eu avusesem de gînd să pun rămășag mare că ajunsesem la gradul 80, dar nimeni nu-l primise.

La prânz am avut: Supă de coadă de boi, Budingă de pește, Cartofi, Paște de carne, Mazăre verde, Bob, Fragi cu lapte și câte o sticlă de bere de om. După masă cafea și câte o țigaretă. Mai puteam să mai dorim ceva? Seara am avut Compot de pere

și persici, Prăjituri cu miere, Bana-ne uscate, Smochine, Stafide și Migdale. Toată ziua sărbătoare deplină.

Am citit apoi comentariile care s'a publicaseră prin ziare asupra expediției noastre înainte de a pleca și am ris de multe din prevestirile ce ni se făceau.

Luni 5 Februarie.—Astăzi am bătut la masă ultima sticlă de bere Ringnes—zi de doliță.

Marți 6 Februarie.—Vreme liniștită și senină. Spre sud începe a se lumina. La orizon e o culoare galbenă apoi verde, albastră deschisă și tot cerul de-asupra e de un albastru foarte închis.

Uitându-mă la cer mă întreb dacă în Italia e vre o dată mai albastru: nu cred. Ciudat e că această culoare adîncă e împreunată tot-d'auna cu ger mare. E posibil că un curent de aer venind din regiuni mai limpeză, mai de la nord, dă naștere în păturile de de-asupra unui aer mai uscat și mai străveziu.

Ghiața pare de o culoare violetă acolo unde e întoarsă spre lumina zilei. Temperatura e de 47—48° C. Când eșim din salon, unde termometrul arată 22° C, avem așa dar o diferență subită de vr'o 40° C. Cu toate astea, deși suntem îmbrăcați ușor și fără căciuli, nu ni se pare prea frig.

Respirația însă ne este ca o pulbere fină, cu alte cuvinte s'ar putea zice că frigul e vizibil. În jurul vaporului e ceață continuă pe care vîntul o risipește mereu; iar când un om sau un câine merge pe ghiață se vede de departe impresurat ca de o coloană de ceață.

Miercuri, 7 Februarie.—Ce lucru fragil este speranța! Azi dimineață am avut un vînt ușor de la nord-nord est, numai 2 metri pe secundă. Termometrul arăta 49,6° C. și imediat m'am posomorit iar și mi se pare iarăși indiferent cum vom ajunge acasă, numai s'ajungem mai curînd. Presupunem că trebuie să fie uscat la Nord, de unde vin aceste vânturi reci, o atmosferă limpede, ger și cer albastru deschis și că acel uscat întins trebuie să formeze un pol de răceală cu un maxim constant de presiune aeriană, care ne împinge spre Sud.

Pe la amiază aerul începe a fi mai turbure și dispoziția mea mai bună. Acum crește și temperatura, așa că ne putem baza iarăși pe vînt; și într'adevăr, spre seară, vîntul se pornește de la sud-sud-vest. Acum, pe la miezul nopții, iuteala e de 3—6 metri; temperatura s'a ridicat la 42° C. Aceasta promite mult. Vom trebui să ajungem în curînd la 81°.

La masă, astăzi, în loc de bere, limonadă cu zahăr, care se pare că a plăcut tuturor; noi îi zicem vin și suntem de acord că e mai bun de cît vinul de mere. Astăzi seară ne am

cântărit cu tofii; greutatea unora a crescut în mod îngrijitor. Câți va au cu câte 2 kgr. mai mult de cât acum o lună, de es. Sverdrup, Blessing și Juell: acesta din urmă ține recordul cu 86,2 kgr. «Atâta n'am cântărit nici odată până acum» zice Blessing și pe toată linia se constată îngrășare.

Da, e grea expediția, dar și listele noastre de bucate sunt tot-d'a una în raport drept cu munca. Prânzul de astăzi: supă de mazăre, budincă cu bucăți de pește, cartofi, orez cu lapte, compot. Prânzul de ieri: pește *au gratin* (tocătură) cu cartofi, iepure cu mazăre franțuzească, fragi, smeură cu lapte. Ieri la dejun am avut pâine proaspătă de grâu, astăzi pâine proaspătă de secară. Aceste sunt ecsemplele mâncărilor noastre obișnuite.

Astăzi vântul este puternic, ne așteptăm la o adevărată furtună după cum sunt ele p' aici.

Sâmbătă, 10 Februarie. — După vântul pe care l'am avut speram să fi făcut iarăși o bună bucată spre Nord. De aceea am avut o surprindere neplăcută când după observațiile de ieri am constatat că ne aflăm la 79° 57' latitudine nordică, adică cu 13' mai spre sud în loc de mai spre nord. Acu însă par'că ne-am și desobișnuit cu desamăgirea.

Azi-noapte am visat că am eșit din ghiată dincolo de Islanda.

Duminică, 11 Februarie. — Azi am făcut o plimbare cu două săniș trase de câini. Am mers bine. Săniile lunecă mai bine de cât mă așteptam; nu se cufundă prea mult în zăpadă, iar pe ghiată, patru câini pot să tragă două oameni.

Marți, 13 Februarie. — Eri altă plimbare lungă cu câini albi spre sud-vest. Astăzi am înaintat și mai mult în aceiași direcțiune cu patine de zăpadă. E un exercițiu bun și sănătos la o temperatură de -42° C. până la -44° C. și pe un vânt aspru de nord.

Natura e așa de frumoasă și de curată, ghiata e atât de albă fără nici o pată și luminele și umbrele zilei care se ridică sunt atât de minunate pe zăpada proaspătă căzută! «Fram» acoperit de zăpadă strălucește ca într-o haină albă spre cerul albastru scânteor.

Joi 15 Februarie. — Ieri am făcut o plimbare spre Nord-Est cu patine de zăpadă. Am înaintat mai de parte de cât ori când. Totuși vedeam încă vaporul.

Astăzi am făcut același drum cu câinii. Examinez împrejurimile și mă gândesc la planurile viitoare.

Ce exagerații erau răspindite în privința frigului polar! În Groenlanda era rece, și nici aci nu e mai cald; temperatura mijlocie este acum de -40 până la -42 c. Eri eram îm-

brăcat ca de obicei: peste îmbrăcăminte de dedesupt, pantaloni până la genunchi, jambiere, ghetă de zăpadă, peste piept o blană cu guler; și în acest costum am asudat ca un cal.

Astăzi am fost chiar și mai ușor îmbrăcat și totuși găsesc temperatura foarte plăcută și tot mai asud nițel. Și ieri și azi am purtat pe față o mască de flanelă roșie, dar mi-a fost prea cald cu ea, și a trebuit să scot de și bătea un vânt rece de la nord.

Acest vânt de la Nord continuă încă, uneori cu o iuteală de 3 și chiar de 4 metri... Totuși se pare că nu mergem mai spre sud; stăm locului la 80, săi poate chiar am mai făcut câte-va minute spre nord. Ce să fie cauza?

Acum s'arată în fie-care zi câte puțină presiune. Ciudat lucru că se arată iarăși la intrarea lunei în cuart.

Luna e sus pe cer și afară de această acum e și lumină de zi. În curând va răsări soarele; în acea zi vom face o mare serbare.

Vineri 16 Februarie. — Ura! Am ajuns la 80° 1', așa dar de Vineri începe am înaintat câte-va minute spre nord cu toate că de Lună avem mereu vânt nefavorabil. Este ceva cu totul curios. Să fi intrat oare în sfârșit într'un curent? În tot cazul se pare că noi puterăm să intrăm în joc.

Astăzi să întâmplă iar ceva vrednic de notat și anume pe la amiază am văzut soarele săi mai corect zis un chip al soarelui căci era numai o oglindire. Vederea acelui foc strălucitor de asupra marginii extreme a gheturilor ne-a făcut o impresie ciudată.

După descrierile entusiaste pe care mulți exploratori le-au făcut despre prima apariție a soarelui după lunga noapte de iarnă, vederea lui ar fi trebuit să ne producă o mare izbucnire de bucurie. Mie însă nu mi-a produs așa ceva. Ne așteptam să vedem soarele abia peste câte-va zile, așa că am avut mai de grabă un sentiment de durere, de desamăgire, căci acest lucru arăta că eram mai spre sud de cât dăsem noi cu socoteala.

Iar m'am bucurat însă când am constatat că ceea ce vedeam nu putea să fie chiar soarele. Arătarea era la început ca o mare dungă roșie de foc la crizon; mai târziu dintr'una a devenit două dungă supra puse, apoi patru și chiar cinci una peste alta, toate de aceeași lungime.

O observație astronomică pe care am făcut-o după amiază ne-a arătat că soarele în realitate trebuia să se găsească la amiază la 2° 22 sub orizon. Nu ne puteam aștepta deci să îl vedem discul apărând la orizon mai înainte de Marți. Totuși am făcut

astă seară o mică serbare în vederea apariției acesteia premergătoare.

Duminică 18 Februarie. — Astăzi am făcut o plimbare cu opt câini. Săniile merg de minune; câii-va din oamenii noștri n-au urmat cu patine. Vântul este tot de la nord. E plicticos lucru. Vremea e însă curată, limpede.

Toate sunt bune. Facem plimbări cu patine, cu săniș, citim ca să ne distrăm sau să ne instruim, scriem, facem observații, experiențe, jucăm cărți, flecărăm, fumăm, jucăm șah, mâncăm și bem, dar cu toate acestea până în cele din urmă e o viață blestemată. — cel puțin mie așa mi se pare uneori.

Fridtjof Nansen

(Urmare în numărul viitor)

PAȚANIILE

Unei nunți pariziane în jurul lumii

O nunță la Véfour

Pretutindenea întâlneai grădini încântătoare și grădini răpitoare; pretutindeni, de asemenea, industria clădise uzine: distilerii, mătăsării, papetării, tăbăcării etc.

Drumurile, foarte curate, și bine întreținute, mărginite de rinduri de copaci frumoși, îmbărbătați pe călătorii a'și urma preumblarea lor; așa ajunseră la un lanț de coline acoperite de copaci stufoși, șanțuri strimte și răcoroase se deschideau cu niște culori discrete. D. Champion propuse tuturor să se suie până în vârful dealurilor unde spera să facă vr'o câte-va observații geologice.

D-ra Elena Leroux, nepoata doctorului, care nu perdea nici un prilej ca să se arate pretențioasă și caraghioasă, făcu obiecțiuni:

— Nu-i oare nesocotință să intrăm acum în pădure! N'o să ne întâlnim cu fiare sălbatice? Și nu numai asta dar nu era pericol să fim atacați de vr'un trib dacă ne depărtăm prea mult

Unchiul tetei, fericit de a intra în pădurile astea dese, unde poate studia flora nemărginit de frumoasă din aceste părți, răspunse nepotei:

— Dragă Eleno, dacă te temi de a ne urma, e un mijloc foarte simplu de a scăpa de orice pericol. întoarce-te la otel. Numai ești la vârstă în care te temem de răpiri.

— Zău, unchiule, nu ai de cât lucruri neplăcute a'mi spune.

— Ei, lasă! nu cum va te mai crezi tină încă? Ți-i teamă că vei stărni patimi nebune?

— Cine știe! șopti între dinți ei desprechiați. Cine va trăi va vedea. Plecară. În frunte mergea ingine-

rul, pe care nevasta sa nu l'părăsea ca o umbră, cu ochii lipiți de buzele lui, bea cele mai mici cuvinte ale sale, pentru a mă servi de o expresiune populară. Luna asta de miere urmă în pădure strălucitoare ca în ziua nunței.

Maî departe, în rândul celor-l'alți, venea doctorul lângă care era sfincioasa lui nepoată. La urmă venea Clementa Allard și cu Helena Bourgeois.

După un mers de o jumătate de ceas prin pădurea stufoasă, copacii se făcură mai puțin înalți și mai rari. Bucăți de stânci, răsărind din pământ, se înălțau uneori destul de sus și de ascuțite, ca să fie zădarnică ori-ce încercare de a le pași. Ernest Champion arată nevastei sale într'un luminiș un fel de ac stâncos care eșia din pământ ca o piatră druidică în vîrf cu un brad care vegeta printr'o adevărată minune de echilibru și fără ca să fie cu puțință în ce crăpături rădăcinile sale puteau să-și caute hrana...

D-na Ernest zîmbi :

— Nu asta poate să mă mire, zise ea; am făcut, sunt vr'o două ani, cu un hiul meu o călătorie la Grande-Chartreuse. Scoborînd din Grand Som la Sf. Petre d'Eutremont, prin valea Epais, am văzut alte minunății mai frumoase !... Vezi tu, prietene, ori-ce spectacol am fi chemați să vedem în timpul călătoriei depărtate ce avem să facem, nu crez să fie mai frumos ca acel pe care l'am văzut în Alpii francezi și în Pirinei.

Tinărul soț nu răspunse, dar știa căte priveliști supranaturale rezerva viitorul acestor drumeții.

Ajunseră în sfîrșit în vîrf colinei și partea asta era aproape desgolită și presărată de stânci ciudate; când le vedeai de departe, stâncile astea înfățișau chipul unui oraș cu coperișuri, turle, turnuri, minareturi, altă dată se înșirau de talie egală, ca soldații unui regiment de uriași. Exploratorii, obosiți, nu întăzîră de a găsi între două stânci un fel de vale acoperită de o verdeață deasă, unde putură să se tolănească la umbră.

Numai Clementa Allard, folosindu-se de atențiunea pe care logodnicul său o da explicațiilor d-lui Champion, se depărta încet și urmări, apucată de o visare intimă, povărnîșul care era lângă vale. Soața sa Elena o părăsise de cîtva timp pentru a alerga cu doctorul după un fluture frumos, care, zburînd din floare 'n floare, pentru a-și face o plăcere să scape de dinșii. Se făcu nevăzută de odată după o stîncă și când se gândiră să se reîntoarcă, când o chemară, nimic nu răspunse strigătelor desperate.

Noaptea se apropie și fie-care se întreba cu groază ce se făcuse ne-

norocita domnișoară. Nimeni nu îndrăzne să ducă vestea asta d-lui Milion. Maî mulți membri ai expediției spuseră că nu se vor întoarce până când nu vor găsi pe rătăcită. Se făcu un grup de cei cari încurcau locul de geaba. Sub conducerea inginerului, d-na Ernest, doctorul și nepoata sa d-ra Elena, care protestă zădarnic împotriva acestei plecări, d-na Raimond, a cărei supărare ținea de dimineață, d. Atanase, bărbier, care spuse că nu și-ar ierta nici odată de a nu dormi o noapte acasă de teamă de a nu necinși o existență fără pată, reluă cu mîhnire drumul spre oraș.

Se hotărî ca d. de Rivières, d. de la Bocassière, d. Baudoin și d. Jolibois vor rămănea la nevoe până la ziua pentru a-și urma căutările. Cât despre d. Fontaine, savantul geograf, ceru a însoți pe fica sa la Quebec.

D. Fontaine, pe care cunoștințele sale geografice și anografice făcuseră să cunoască moravurile popoarelor, presimțea că o pricină tainică trebuie să fi prezidat la răpirea tinerei fete și triburile Indiene sosite de pe marginile băiei Hudson, trebuie să nu fi fost străine de dispariția asta. Un singur lucru îl încurca: Cum se poate, își zicea el, că acesti fi ai singurătății au putut să cunoască prezența noastră și de ce, dacă vor vr'un amanet ca să ne puie la contribuție, de ce au ales tocmai pe d-șoara de onoare?

— Domnilor, zise el, nădăjduesc că de departe, vă voi fi mai folositor decît dacă aș rămănea lângă d-voastră, am asupra acestei neînțelese nenorociri idei personale, pe care vroi să le modific. Dacă trece noaptea fără de a afla ceva așteptatî mă până dimineață în zori; voi isbuti poate să luminez această taină. Tinerii rămași să caute pe d-șoara, nu aduseseră decît o pușcă; era a nenorocitului logodnic, în speranță că va aduce pe rătăcită pe calea bună, dădea marea focuri.

În acest timp însoțitorii săi strănseră găteje pe vîrfurile stînci; îndată ce se făcu noapte, aprinseră focul a cărei flăcări ajunseră până în cer.

Toate semnele astea fură de geaba. Când se iviră cele dintîi lumini ale zilei, călătorii nu aflaseră nimic de cea dispărută.

Pe cînd tinerii din nunta călătoare făceau eforturi zadarnice să regăsească pe d-șoara pe onoare dispărută, învățatul D. Fontaine nu rămăsese fără de lucru.

Tot drumul stătu pe gânduri, în clipa cînd era să treacă pragul porței, d-ra Marie, fica sa, se apropiă de dînsul :

— Tată, zise ea.

— Ce vrei copilă?

— D-ra Elena, ar dori să-ți vorbească.

Bătrînul învățat, eșit din visele sale se întoarce și zări lângă dînsul pe fată.

— Ce vrei să-mi spui? zise el.

Protejata miresii și prietena d-rei dispărută luă cu sfială cuvîntul. Povesti întînirea pe care d-șoara Clemente Allard i se păru că o face pe seară, groaza pe care o arătase recunoscînd pe exploratorul Petre Duther, presupunerile săi mai bine zis presimțirile sale.

D. Fontaine, după cîteva clipe de gîndire, lăsă pe fica sa d-lui Leroux.

Se duse în grăbă în orașul de sus unde era reședința șefului poliției. Acolo fu introdus în cabinetul magistratului și i explică motivul vizitei sale, ciudata dispariție a d-rei Allard, în sfîrșit rugă pe șeful poliției să-i dea concursul său pentru a găsi pe nenorocita rătăcită.

După ce d. Ionhston cunoscua istoria dragostei desprețuite a lui Petre Duther, prezența exploratorului la Quebec, amenințările, pe care le făcuse d-rei Clementa, înainte de plecare, temerile d-șoarei, se sculă și trase de cordonul clopoțelului.

Un polițist intră.

— D-le Forster, zise șeful, va trebui ca într'o oră să aflu unde stă un francez, d. Petre Duther, explorator, de curînd sosit la Quebec.

— D. Duther a tras la otelul Francia de vr'o 10 zile. Cînd o trupă de compatrioți ai săi, însoțitori la călătoria d-lui Petre Milion, a venit să se instaleze în acel otel, d. Duther și-a plătit cheltueile la otel și s'a dus la otelul Albion, în orașul de sus.

— Atunci te rog informează-te, dacă la ora aceasta, domnul acela poate fi văzut.

— D. Duther a părăsit otelul de ieri dimineață spunînd că va lipsi mai mult timp. A eșit din oraș alaltăieri seară, s'a dus la vîrfurile orașului înalt, în ulicioara Saint-Gilles, să vază un meșit (om născut dintr'o indiană și un alb), care trecea prin Quebec, și care e foarte cunoscut în lumea vinătorilor, se numește Guilom Novet.

— Trimite un om din detașamentul d-tale să roage pe Guilom să vie numai de cît în cabinetul meu. Spune-i, dacă s'ar cam codi, că are să-mi facă o plăcere foarte mare.

Apoi se întoarce spre savantul geograf și i spuse zîmbind :

— Oamenii aceștia au uneori nevoe să recurgă la noi; adesea ocrotirea noastră poate să-i scape de multe nevoi; cunosc pe vinătorul Guilom, sunt sigur că cu toată neputința, pe care mi o dă legea engleză de a-l supăra, are să vie în-

dată ce va ști de dorința mea.

D. Fontaine, era mirat că găsește atâta bună-voință în funcționarul englez; fu și mai mult când văzu pe acest om ridicând o portieră de catifea, cere ascundea o ușă secretă și pofțindu-l în apartamentele sale, să ia o ceașcă cu ceai.

După ce fu bine instalat în fața unei mesicioare cu ceai, nu putu de a se stăpâni, să își arate mirarea.

— D-le Fontaine, îi răspunse d. Johnston, am cinstea de a fi rudă cu d. Cameron, marele nostru explorator. Nu pot uita frumoasa primire, care i s'a făcut în Franța, de către corpul savanților, și aș vrea să le arăt recunoștința mea prin dumneata.

Afară de asta, dragă domnule, adaogă șeful de poliție, faci parte dintr'un grup de călători, a cărui sosire face sgomot la Quebec.

D. Million ne-a adus mărfa, pentru care ne batem.

Chiar eu i am cumpărat vr'o zece butoaie de vin de Beaune despre a căror existență nici nu se știa pe aici. Toată ziua magazinele lui sunt pline de lume, care aleargă să cumpere armele de precizie, care lasă în urmă mult armele noastre americane.

Apoi modele pe care ni le-a adus din Paris întoarce capul tuturor femeilor.

D. Million e un om ager, a dat de veste tuturor negustorilor de pielea să vie să-i vândă blănii, așa că pe măsură ce corăbiile d-voastră se deșartă de lucrurile aduse se umple cu mărfa de aici.

Vorbea prietenește sorbind din ceaiul dres cu rom de o calitate excepțională, când polițistul trimis după Guilom Novet bătu la ușă, spunând că acesta din urmă aștepta în cabinet.

Cei doi prieteni se sculară și trecură în cabinet.

D. Guilom crezuse că va face un studiu asupra costumului de pădure, descris de atâtea ori de alții. Dar avu o desamăgire: Guilom Novet era îmbrăcat ca orice burghez și nici de cum ca omul din acea aventuroasă vânătoare, a cărui viață se scurge prin miș de pericole și care trebuie să se apere împotriva fiarelor, și mai cu seamă împotriva ursului cenușiu.

După ce fu întrebat, stătu la gânduri, apoi răspunse:

— Cunoșc pe d. Petre Duther, zise el; am vînat împreună nu numai în câmpiile mari din Farewest, dar chiar am străbătut alături mai toată America englezească, până la pământurile înghețate care mărginesc oceanul înghețat. E un om de energie rară, în stare să nuse dea în lături, din fața oricărei piedici,

ca să își ajungă la scop.

— Imi spui, urmă vinătorul, ca d. Duther iubeste pe o fată tină din Franța, că fata acela tină e făgăduită altuia. Nici o îndoială că el a răpit-o. Din partea aceea trebuie să ne îndreptăm căutările.

— Da, zise, șeful poliției; dar cine ne poate spune în ce parte s'a îndreptat?

— Eu, răspunse Novet; nu că am ceva împotriva d-lui Duther, care a fost tot d'auna pentru mine un tovarăș credincios, dar pentru că s'a aliat cu dușmanul meu cel mai neînpăcat.

— De cine vorbești? întrebă magistratul?

— Vorbesc de marele șef al Crowilor, Cioc-de-vultur, care e la vre-o trei poste de aici și la care a fost d. Duther.

Aș pune ramașag pe pușca mea a Franciei în schimbul unei carabine din New-York, că acest sălbatec îndrăcit, a răpit de d-ra franceză, și că deja e pe drum ca s'o ducă în tribul său din baia Hudson.

— De unde știi că acest șef indian e așa de aproape de Quebec? întrebă d. Johnston.

Nu mi aduc aminte că acest trib să fi venit vr'o dată să ne dea vizită.

— Ai dreptate, domnule, reluă vinătorul, Crowii sunt dușmanii oricărei civilizații, sunt cei mai barbari și mai fioroși din Nord-Vestul Americii; nu știu nimic din progresele aduse de albi și e de ajuns, să ai sânge European în vine, ca să-ți fie cel mai neînpăcat dușman. Ce interes a putut să-l hotărească să părăsească pădurile sălbatice? Cum a putut d. Duther să se puie în relații cu Cioc-de-Vultur, așa de dușmănos albilor? Nu știu încă, dar dacă vrei, voi afla.

— Te învești, întrebă șeful poliției, a ajuta pe francezi, să găsească pe prietena lor pierdută?

— Îi voi ajuta însă cu o condiție. Că mi se va da oricând încredere și imputernicire asupra alegerii mijloacelor, care vor trebui întrebuintate.

— Puteți să subscrieți la condiția asta, pe care chiar eu o recunosc ca necesară, zise d. Johnston, răspunzând unei priviri întrebătoare a savantului geograf.

— Atunci, ne-am înțeles, zise d. Fontaine; n'am nevoie să adaogă nici un mijloc de acțiune nu ne va opri și că poți chiar de acum să dispui de averea noastră.

— Bine, Bine! făcu Guilom Novet, cu un ton bucuros. Dar n'avem timp de pierdut; am de făcut chiar în noaptea asta o vizită de la care depinde izbânda întreprinderii noastre. Întâlnire la otelul Franciei și așteptați-mă. Înainte de a se face ziua am să vii să vă iau, ai să mă duc la

tovarășii d-tale și peste puțin vom începe lucrul.

După aceste cuvinte, salută și se făcu nevăzut.

D. Fontaine se sculă și își luă rămas bun de la polițist, mulțumindu-i.

— Aș fi fost bucuros să vă fiți personal de vre-un folos, dar puterea mea nu se întinde dincolo de provincia Quebec, și de sigur răpitorii sunt departe deja. Acești sălbateci sunt de altămintrelea niște dușmani cu neputință de a fi prinși de soldați regulați. Lunecă printre degete și parcă intră în pământ. Numai alți sălbateci sau alte haimanale de pădure pot fi în măsură, de a se lupta cu dinșii.

D. Fontaine se întoarse la hotelul Franciei, găsi pe d. Million în lăcrăm și căutând să-l liniștească grămădi în jurul lui în salon un arsenal întreg. Erau o mulțime de puști duble, purtând pe țeavă semnătura Fauré-Le-Page de la Paris, carabine cu gloanțe explozibile de același fabricant, puști cu vargă destinate a fi întrebuintate în caz de lipsă de muniții; provizii de cartușe, pungi cu praf de pușcă umplute cu îngrijire, saci plini de gloanțe pentru vânătorii de la expediție; cuțite de vânătoare, pumnale, săbii de străpuns.

Tocmai atunci se ivi și Novet.

Figura lui se făcu bucurioasă când zări lucrurile acelea, despre a căror existență nici nu știa.

— Ce frumoase arme! zise el.

— Le am adus aici pentru d-ta, răspunse d-l Fontaine.

— Foarte bine, zise vinătorul, unele dintr'usele imi vor servi. Vă vestesc două vizite. Dar să nu luați în seamă îmbrăcămintea tovarășilor mei.

În acea clipă doi oameni intrară îmbrăcați în costumul războinicilor indieni.

Cel dintâi avea un trup înalt; arta sculptorului din antichitate nu visase nici odată niște forme mai perfecte. Pe umerii lui era prinsă o manta lungă tăiată dintr-o piele de cerb, pe care erau zugrăvite bălăile, la care luase parte. Tunica și ghețele sale erau de piele de căprioară, și în asta se arăta simțul artistic al femeilor din tribul din care făcea parte, pe la cusături erau împodăite cu broderii; erau făcute cu ghimpi de la arici.

Mutra lui înaltă și semeață arăta un șef: cu mâna dreaptă își ținea lancia împodobită cu o tufă de păr de la craniul unui dușman și pieptănătura sa, formată din pene de vultur și blană de ermină, cădea până la pământ. Pieptănătura asta avea în vârf o pereche de coarne de boi, semnul rangului său de șef. Vinătorul, care nu se desbrăcase de o manta lungă, care-l învelea din cap până în picioare, prezintă se-

ful indian d-lui Milion și d. Fontaine.
— Iată, zise el, prietenul meu Ochiu-de-Lynx, care comandă unui puternic trib Siuz de pădure.

În spatele șefului venea un om din trupa sa a cărui costum mai puțin strălucitor arăta o personalitate mai puțin însemnată.

Selbategul acesta se numea Raton și se bucura de toată încrederea lui Ochiu de Lynx, pe care îl însoțea în toate expedițiile.

Când cei doi Indieni se ghemuiră pe covorul din salon, într-o poziție foarte puțin deosebită de a aceia a lucrătorului francez pe tejea, vinătorul canadian arunca pe jet mantaua care îl învelea și se arăta în costumul lui pitoresc de alergător de păduri. D. Fontaine și D. Milion se uită la el cu băgare de seamă.

Era un om de vr'o cinci-zeci de ani, cu pielea neagră, cu statura înaltă, slab și sbircit, dar purtând pe trăsurile obrazului semnul energiei și hotărârii. Costumul lui făcut din despuirea unui urs cu părul din dinafară, cascheta lui de blană de vidră, un sac de piele purtat pe umăr, o ploscă și sac cu plumb, carabina lungă, pe care o ținea între glesne și pe care o desmerda cu mâna, ca pe o prietenă, de care nu poți să te despărțești, ghețele de piele, cu îngrijire încheiate la o parte, totul, până și la botforii lungi de munte, arătau dintr-o ochire un întreprinzător și neîmblânzit alergător după aventuri.

Se gătea să ia unele din arme puse la dispoziția lui, când unchiul Petruș, care până atunci tăcuse îi spuse:

— De ce să alergi între armele acestea? ia totul și fă ce vrei cu ele.

— Cum vrei să luăm toate astea. Un măgar n'ar fi de ajuns.

— Am pus să înhame jos un furgon, în care am pus și câte-va provizii de ale mâncării. Băieții hotelului scobor aceste arme și muniții.

Când se scoboriră ei jos, găsiră un car mare dus de patru catări sdraveni.

În carul acela erau puse tot de celea, de care ar fi avut trebuință.

Arme de tot felul, arme de război și de vânătoare, puști duble, carabine, puști cu tir repede, săbii etc.

Pe lângă acestea tot felul de provizii de ale mâncării: cărnuri uscate, sărate, conservate, tot felul de compoturi și dulceturi.

Apoi costume de schimbat, unele de țesături ușoare, ca să îndure razele soarelui, altele de stofe groase și de blănuri, grație cărora se va putea la nevoie a se înfrunta bruma regiunilor polare.

Așa era cazul pe care unchiul Pe-

truș îl oferea îndrăzneților aventurieri.

— Vrei să ne conduci la locul unde ve aștepta tovarășul? întrebă Novet pe d. Fontaine.

Se sui pe capră și făcu semn tovarășului, să ia loc lângă dînsul.

Cât despre cei doi selbatici, tot grav, se așezară pe pânză impermiabilă, care acoperea proviziunile, și carul greoi porni la pasul candențat a celor patru catări, care par'că nici habar n'avea de greutatea, pe care o trăgeau după dînsii.

V

Când carul ajunsese la poalele colinei, a cărui vîrf fusese martor la disparițiunea d-soarei de onoare, ziua nu se mai ivea, dar lumini roșiatice întinzându-se prin benzi lungi paralele la orizont, din spre răsărit, arătau că soarele nu mai are mult până ce să se ivească.

(Va urma)

VARIETĂȚI

Lacurile din Elveția. — Un geograf german, a comparat o hartă actuală a cantonului din Zurich, cu una din 1667 a putut stabili modificările care s'au produs în această țară în cursul celor două secole trecute.

El a constatat că aproape toate lacurile și-au pierdut din dimensiunile lor, și chiar multe din ele au dispărut.

Din 149 de lacuri notate pe harta din 1667, din care cele mai multe aveau aproape 10 ectari de suprafață, sunt șapte-zeci și trei dispărute.

Piticii în Africa. — Un explorator englez, d. Donaldson Smith, făcând o călătorie în Estul Abisiniei, a întâlnit un trib de pitici, în țara Somalilor aproape de lacul Stefame.

«Acești pitici, spune el, constituiesc tribul Dumes. Statura lor este de 1 m. 30. Cei mai înalți au 1 m. 50. Părul lor e aspru, ei sunt negri, cu nasul turtit și cu buzele groase. Corpul le e grațios și bine proporționat. Armelor lor sunt: arcul și săgețile otrăvite. Ei trăiesc în sate mici, compuse din câte 50 de colibe fie care.

«Aceste colibe, sunt niște clădiri conice, făcute din brână și acoperite cu iarbă. Au capre și oi și cultivă mei. Ei sunt veseli și amabili.

«Trebuie notat că aceștia nu sunt o rasă degenerată: sunt robuști și bine formați».

Cel mai mare navigator. — Căpitanul Willigerod, aparținând companiei de navigație Norddeutscher

Lloyd, s'a întors la Brema, venind de la New York, după sfîrșirea celui de al patru-sutelea voiaj al său.

Aceste patru sute de călătorii reprezintă aproape trei milioane și jumătate de kilometri, adică aproape de șasezeci de ori ocolul pămîntului. Și cum fie-care voiaj, a durat cel puțin opt zile, se poate zice că, căpitanul Willigerod, a călătorit ziua și noaptea timp de nouă ani, aproape.

În cursul acesta, el a transportat două sute de mii de pasageri și a scapat de la înec mai mult de o sută cinci-zeci de persoane.

Iuțea valurilor. — Un inginer hidrograf englez, doctorul G. Schott, a publicat de curând resumatul observațiilor sale, asupra vitezei valurilor Oceanului.

Pe un vînt slab, această viteză e de 7 m. 50 pe secundă; când vîntul este puțin mai tare, viteza este de 10—12 m. pe secundă, în fine, pe un vînt tare, ea ajunge la 15—20 m.

Inginerul a calculat că, în timpul unei furtuni, valurile au avut o viteză de 28 metri, cea ce reprezintă o iuțea de 86 kilometri pe oră. Valurile se urmasu la un interval de 15 secunde, și atingeau lungimea de 362 metri.

Se citează unele cazuri (furtuni foarte violente, cicloni), în care viteza valurilor ajungea la 96 kilometri pe oră. În oceanul Pacific, în urma unui cutremur de pămînt, s'a observat că viteza de translațiune, imprimată suprafeței mării, trecea de 577 kilometri.

Pisica care zboară. — Către sfîrșitul secolului al XVII-lea, trăia în Verviers (Belgia) un inventator, care își închipui să facă să zboare o pisică.

Cum? Lucru prea ușor. Din vîrfurile unui turn nalt, va da drumul unei pisici, care să fie legată de patru bășici pline de aer. Pentru-că era vorba de o experiență serioasă, tot orașul, împreună cu toate autoritățile se strînseseră împrejurul turnului.

Din nenorocire, experiența nu reuși, biata pisică căzu greoi, la picioarele asitenților, zdrobindu-se de pietre. Poporul indignat, huidui pe inventator până acasă la el.

De atunci, de câte-ori, cine-va vrea să-și bată joc de vr'un inventator care n'a reușit, i se zice în Belgia: *a făcut să zboare pisica*.

Și câte pisici nu zboară în astă lume !...

Lector.

Numărul 16 din «Ziarul Călătoriilor» va apare Sămbătă 3 Ianuarie 1898.

Abonamente cu premii De la 1 Ianuarie 1898

Cine se va abona, cu începere de la 1 Ianuarie 1898, la ziarul «Universul» politic, care apare în fie-care zi dimineața, va primi următoarele premii:

Pentru 3 luni lei 4.80 în toată țara

In provincie 20 bani mai mult pentru portul premiilor

PREMII GRATUITE

Calendarul de citit ilustrat al «Universului» pe anul 1898, care cuprinde 100 pagini text și 13 portrete ale oamenilor însemnați din România, încetați din viață în anul curent, un roman ilustrat de 1 volum, calendarul portativ pe anul 1898 și ziarul «Universul» literar, colorat, pe timp de 3 luni.

Pentru 6 luni lei 9.30 în toată țara

In provincie 30 bani mai mult pentru portul premiilor

PREMII GRATUITE

Calendarul de citit al «Universului» pe anul 1898.—Calendarul portativ.—Calendarul american (cu foi zilnice).—Un roman de 2 volume, ilustrat, și ziarul «Universul» literar colorat, timp de 3 luni.

Pentru un an lei 19.50 în toată țara

In provincie 1 leu mai mult pentru portul premiilor

PREMII GRATUITE

Toate calendarele de mai sus.—Un roman ilustrat de 4 volume.—«Universul» literar colorat timp de 1 an, o frumoasă fructieră cu piciorul de metal nichelat și un port ceasornic de metal.

La Viena și la Veneția gratis

Toți abonații vor mai concura, prin tragere la sorți, la două bilete de dus și întors la Viena sau la Veneția.

5 Bani în toată țara

Universul politic ce apare în fie-care zi de dimineață publică știrile și depeșile cele mai noi și importante din țară și străinătate și romanele cele mai sensaționale. Acum publică importanta operă «Note asupra vieții M. S. Regelui Carol». *Universul politic* este unicul ziar care sosește dimineața în provincie, cu darea de seamă completă a Corpurilor legiuitoare.

Jucării pentru Copii

La administrația ziarului *Universul* strada Brezoianu No. 11, se află un **MARE ASORTIMENT** de jucării pentru copii.

De oare-ce depozitele *Universului* se desfac de toate mărfurile, se vînd cu 20 la sută mai ieftin ca ori-unde.

Ori-ce tuse vindecată

Cine vrea să se vindece sigur și în scurt timp de ori-ce tuse, să cumpere numai hapurile de catramină ale celebrului chimist dr. Bertelli din Milan, aprobate de consiliile sanitare superioare din Italia și România.

O cutie costă numai lei 2.95; patru cutii lei 10.95.

De vînzare în provincie la toate farmaciile și în București la drogueria centrală Mihail Stoenescu, str. Academiei No. 2; la drogheria Ilie Zamfirescu, str. Academiei No. 4 și la drogheria «Căinele Negru», Ion Țetzu, strada Lipsican, București.

Toate cutiile care nu vor avea în interiorul lor o instrucție în limba română cu stampila administrației ziarului «Universul» str. Brezoianu No. 11, București, se vor considera ca falsificate.

Toate boalele secrete la bărbați și femei

se vindecă în câte-va zile, prin întrebuintarea **EXTRACTULUI** de COPAIVA și PARIGLI-NA, ale d-ului Thom, din Londra, aprobate de consiliul sanitar al României. Este cel mai bun remediu, după declarațiile celor mai mari medici din lume.

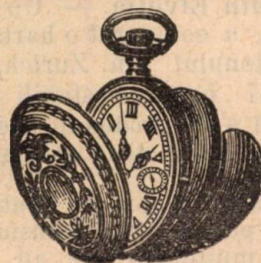
— Prețul unui borcan lei 6.50 —

— **IMPORTANT!** Borcanele care nu vor avea instrucție în limba românească, precum și pe-cetia ziarului *Universul*, se vor considera ca falsificate

De vînzare la toate farmaciile din țară.

Depozitele: la drogheria Stoenescu, strada Academiei No. 2; la drogheria Ilie Zamfirescu, strada Academiei No. 4; la drogheria Fabin, calea Văcărești; la drogheria Păcățeanu (sub hotel de France), precum și la farmacia «Ochiul lui Dumnezeu», W. Thuringer, calea Victoriei No. 154.

Numărul viitor din *Universul Lite-rar* va apare în ziua de Anul Nou 1898, coprinzînd splendide ilustrații colorate de ocaziune și se va vinde numai cu **10 bani** exemplarul în toată țara.

CEL MAI MARE DEPOZIT DE

Ceasornice

se află la administrația ziarului *UNIVERSUL*, Strada Brezoianu No. 11, București.

Ceasornice de nikel de la lei 4.90 până la lei 8.50. Ceasornice de metal soarel, care n'au nici o deosebire de un ceasornic de aur adevărat, cu lei 9.90, lei 10.90 și 13.50.

Domnii doritori vor găsi la depozitul ziarului nostru cel mai bogat asortiment de ceasornice de tot felul, de metal alb sau aurit și oxidat, de argint și de aur, pentru dame și bărbați, care se vînd cu 30 la sută mai ieftin de cât ori unde.

Bogat asortiment de ceasornice de masă cu deșteptător, de metal sau de lemn artistic sculptat.—Lei 4.50, Lei 8.50, etc. etc.

Pendule de bronz mic de masă, foarte elegante, numai cu lei 5.50 bucata.

Pendule mari de bronz, pentru masă, de o rară frumusețe, acoperite cu un glob de sticlă albă.—Prețuri de ocaziune.

Pendule de perete, de lemn frumos sculptat, cu muzică, care cântă un frumos cântec la fie-care ceas.—Lei 22 și lei 24 bucata.

Ceasornic de aur *patent Traian*, sistem Roskopf perfecționat, premiat cu cea mai înaltă distincțiune la cea din urmă expoziție specială de ceasornice din Geneva (Elveția). — Bucata lei 170 pe complot! — Nici cu 300 de lei nu se găsește un asemenea ceasornic, fiind de aurul cel mai fin și solid și de un mers cel mai regulat, garantat. — Același ceasornic de metal nichelat Lei 17.50 și de metal oxidat lei 19.50

LANTURI de tot felul

fantazie, de metal aurit sau oxidat și de aur, pentru dame și bărbați, cu prețuri ne mai pomenit de ieftine.

Reparații de ceasornice

se efectuează în modul cel mai perfect și durabil, la atelierul înființat de administrația ziarului *UNIVERSUL*, care a adus expres din Elveția doi lucrători din cel mai experti.—Reparațiile se garantează pe timp de un an.

Intre orele 12—1½, atelierul de reparațiuni este închis